

Uvodnik

Igor Gregori

John Wayne in Ivan Cankar: točno opoldne

V dolednem času bi moral paritetni odbor zakorakati v novo obdobje. Za imena članov družbenopolitičnega organa danes še ne vemo, še večja uganka je, kdo mu bo predsedoval. Igra se je vendar začela.

Kot običajno bo tudi tokrat odbor sad določenih političnih ravnotežij, ki bodo gotovo vplivala na njegovo sestavo in prihodnje delovanje. V upanju, da bi člani suvereno in pošteno odločali v prid naši manjšini, je treba vzeti v poštev vsaj en vidik: realno-politične dinamike utegnejo zasukati oz. zamajati marsikatero očitno dejstvo, na primer to, da Slovencev v središču Trsta in Gorice ni in da je zato na teh mestnih področjih zaščita 'nepotrebna'. Lastnost dobrih politikov je umetnostno snovanje poštenih kompromisov: predstavniki naše civilne družbe so že ob odobritvi zaščitnega zakona leta 2001, kljub zadovoljstvu, takoj pripomnili, da zakon ni najboljši in da ga bo težko izvajati. To je pomenilo, da je naša manjšina tedaj dosegla največ, kar si je smela privoščiti. Drugače rečeno: pristali smo na kompromis, o poštenosti katerega bi lahko upravičeno dvomili. Hujše pa je, da se po petih letih paritetnemu odboru po vsej verjetnosti obeta obdobje novih kompromisov, ki jih naša manjšina zagotovo ne rabi.

Člani paritetnega odbora in politiki vseh vrst in barv se bodo morali tokrat resno zavedati, da se je obdobje popuščanja končalo. Če zaščitni zakon že itak ni najboljši, ni treba, da bi ga še izjalovili z nekorektnimi pristopi in kompromisnimi političnimi odločitvami.

Konkreten primer oziroma ključno vprašanje, na katerega naši politiki ne smejo pozabiti in za katerega si morajo močno prizadevati, je torej ravno vključitev mestnih središč v 'območje zaščite'.

Če bi pristojni slovenski politični močje in predstavniki naše civilne družbe ne dosegli tega cilja, bi v zamejstvu izgubili njihovo verodostojnost in naše zaupanje. In tudi če bo včasih preveč izrazita ravnodušnost večine ublažila razočaranje nekaterih, zrahljala posledične začetne razprtije v zamejskih krogih, zavrnila grožene gube časopisnih komentarjev, naj se pristojni oz. morebitni odgovorni zavedo, kaj so sploh storili: zamejstvo brez pravno-zajamčenih pravic v mestnem središču Trsta (in Gorice) bi izgubilo svojo vokalijo. Če zaščite v središčih ne bo, je nesmiselno, da se bo zakon izvajal drugje. Zaščita v okoliških občinah bi izvenela zato zgolj kakor zafkljiva klobuta jenkijev indijancem (ameriškega avtohtonemu prebivalstvu), ki bi jo zlahka izrazili z geslom: rezervati. Trst bi se potemtakem zdel kot italijanska enklava v morju tega.

Naposled bi si morala še Ljubljana izprašati vest, ali ni tako izgubila simbolnega položaja, ki ga je Cankar imel za pljuča slovenskega naroda, ko je bila na drugi strani današnja prestolnica njegovo srce. Pa najbrž bi pisatelj - sklicujoč se bolj na čustveni angažma kot na današnji očitni geopolitični položaj - potemtakem svojo prispevbo najraje obrnil. John Wayne je v orožarski dejavnosti gotovo bolj spreten od Cankarja, kar pa se neoporečnosti narodnostnih vprašanj tiče, lahko debatiramo!

Praznik morja, burje in sonca pred Barkovljami

Več kot dvajset tisoč čolnov v Tržaškem zalivu

Koroškimi kulturnim dnevom na pot!

Kulturne izmenjave med Primorsko in Koroško so se začele še pred več desetletji in so bile zelo plodne, ko sta z gledno sodelovala prof. Filej iz Gorice in prof. Cigan iz Koroške, oba glasbenika in zavzeta kulturnika. Tudi drugi kulturni delavci na Goriškem in Tržaškem, predvsem dr. Kazimir Humar in prof. Jože Peterlin, so se vedno zavzemali za tesno kulturno sodelovanje s Koroško. V zadnjih 25 letih so se ti stiki še okrepili in tako so nastali kulturni dnevi, ki potekajo izmenično na Primorskem in na Koroškem. Ti dnevi, ki so običajno v mesecu oktobru, so lepa prilžnost, da spoznamo ustvarjalnost naše skupnosti in bogatimo tudi človeške odnose s predstavniki koroške kulturne stvarnosti. (dr. Damjan Paulin)

Če bi teh kulturnih izmenjav med Korošci in Primorci ne bilo, bi si jih morali izmisliti. Primorsko/koroški kulturni dnevi so nastali pred skoro četrto stoletje v težjih pogojih, kot so danes, a njihov pomen se mi zdi vedno enako aktualen. V intenzivnem enotedenskem sodelovanju med kulturnimi društvi in posamezniki obeh dežel se spoznavamo, izmenjujemo izkušnje in se drug od drugega učimo. Upam, da se bo ta lepa in koristna pobuda nadaljevala tudi v prihodnjih desetletjih. (Marij Maver)

Razmišljanje o letošnjih Koroških kulturnih dnevih na Primorskem smo začeli z osebnim pričevanjem dr. Damjana Paulina in Marije Maverja, ki sta skupno z Nužejem Tolmajerjem in dr. Jankom Zerzerjem na koroški strani bili med pobudniki te odmevne prireditve. Koroški, žal, večkrat poročamo na straneh politične kronike. Nerešeno vprašanje dvojezičnih tabel je samo eno izmed vprašanj, s katerimi se dan za dnem ukvarjajo koroški Slovenci za obstoj skupnosti.

Poudarjam skupnosti, ker ne gre samo za možnost zasebne uporabe jezika. Slovenščina na Koroškem je, kljub dobro znanim okoliščinam in pritiskom, še vedno jezik, v katerem ustvarjajo koroški Slovenci. O tem pa se bomo lahko v naslednjih dneh pričeli na lastne oči ob Koroških kulturnih dnevih na Primorskem.

Tradicionalna prireditev, ki že dobri dve desetletji povezuje Koroško in Primorsko - in to v obeh smereh - je še vedno aktualna in izzivalna za vsakogar, ki želi videti dlje od lastnega obzorja.

Govoriti o skupnem slovenskem kulturnem prostoru bi bilo v danih razmerah brezpredmetno, če bi ne bili pozorni na dogajanje v t.i. zamejstvih. Uredništvo za resno glasbo in balet TV Slovenija je 10. oktobra predvajalo ob 21. uri na prvem sporedu slovenske televizije dokumentarno oddajo Koroška pesem... ti družica moja. Nekaj posnetkov so snemalci TV Slovenija pod vodstvom Jasne Ne-

mec Novak in ob organizacijski pomoči Nužeja Tolmajerja in Krščanske kulturne zveze zbrali po raznih krajih južne Koroške letos poleti, ostalo pa je bilo dokumentarno gradivo TV Slovenije ter material iz privatnih in javnih arhivov. Prav pesem in nasploh kultura sta ohranili slovensko zavest tako na Koroškem kot pri nas. Dejstvo, da je bil za novega predsednika Slavističnega društva Slovenije izvoljen prof. Miran Košuta, pa še dodatno poudarja, da zamejstvo obstaja le, v kolikor si ga sami ustvarimo. Res, živimo v različnih državah in okoljih, slovenska kultura, ki nastaja v teh okoljih, pa je vsekakor slovenska kultura. In pika. Ustvarjalci iz Koroške, ki se nam bodo v naslednjih dneh predstavili v Trstu in Gorici, nam bodo ponudili utrip slovenske kulture in ustvarjanja, ki nastaja v nelahkih pogojih na Koroškem. Paleta ustvarjalnosti, ki jo bomo lahko videli pri nas, je kar se da široka, saj obsega zvrsti, kot so tamburaštvo, likovno in literarno ustvarjanje, gledališče, videodokumentacija ter seveda petje. Skratka, za vsakega nekaj!

Peter Rustja

Pogovor

Koordinatorica
načrta Studio Art
Maja Lapornik
o pomenu
gledališča
v zamejstvu in
o gledališki šoli

3

Razstava

Dela Silvestra
Komela so
odprla letošnjo
razstavno sezono
Kulturnega
centra Lojze
Bratuž

9

SLOVESNOST

ob odkritju
spomenika pesniku

SIMONU
GREGORČIČU

bo v soboto,
21. oktobra 2006,
ob 15. uri

V LJUDSKEM VRTU
(KORZO VERDI)
V GORICI.

Slovenska konzulta pri goriški občini
Slovenska kulturno gospodarska zveza
Svet slovenskih organizacij
Zveza slovenskih kulturnih društev
Zveza slovenske katoliške prosvete
Kulturni center Lojze Bratuž
Kulturni dom Gorica

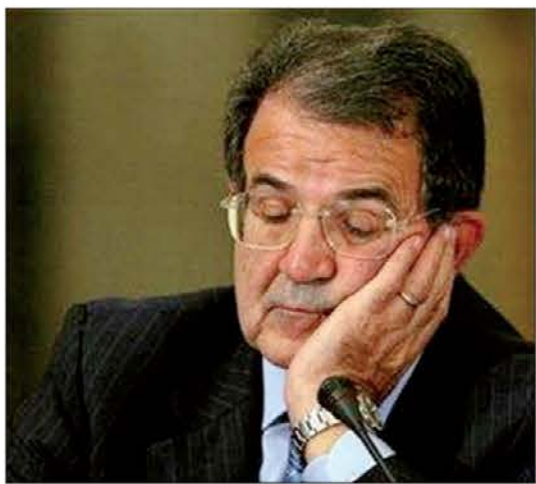

Pred razpravo v parlamentu Finančni zakon buri duhove

Kot je bilo pričakovati, je razgrnitev državnega finančnega zakona za prihodnje leto sprožila val naspotovanj in kritik od tistih družbenih skupin, ki se v enem ali drugem pogledu čutijo prizadete. Najbolj glasni so seveda politiki, predvsem iz vrst opozicijskih strank, ki tekmujejo med seboj v črnem prikazovanju posledic predloženega proračuna. Iz krogov desnorsredinskih strank se slišijo predvsem očitki, da je vlada s takšnim proračunom najbolj prizadela tako imenovani srednji sloj prebivalstva, kot so trgovci, obrtniki in svobodni poklici vseh vrst od raznih posrednikov do odvornikov. Tudi nova razporeditev davčnih količin na osebne dohodke po njihovem dejansko ne bo zmanjšala davkov, ker se bo posledično povečal celotni davčni pritisk na državljane zaradi dopolnilnih obdavčitev, ki jih bodo krajevne ustanove (občine, pokrajine in dežele) prisiljene uvesti, da nadomestijo znižane državne prispevke za razne javne storitve. Nekateri kritiki gredo tako daleč, da zagovarjajo stališče, da država ne bi smela višati davkov niti najbolj premožnim državljanom, ker da le-ti s svojimi dejavnostmi ustvarjajo bogastvo in bi jih zato povečano davčno breme odvrnilo od novih investicij.

Na ta prvi val kritik je že odgovoril gospodarski minister v Prodijevi vladi Padoa-Schioppa med obrazložitvijo novega finančnega zakona v poslanski zbornici 3. oktobra. Stvarno je izpostavil predvsem štiri točke, in sicer: nujno ureditev državnega knjigovodstva, uravnoteženo porazdelitev

bremen med vse družbene skupine, zagotovitev finančnih sredstev za strateška gospodarska področja in začetek strukturnih reform gospodarskega sistema v državi. Predlagani finančni zakon Prodijeve vlade je zato pomemben zaspek v smeri ozdravitve državnih računov. Sedanje stanje države je primerjal z bolnikom, ki po intenzivni negi potrebuje dodatno zdravljenje za okrevalje. Potrdil je, da je namen proračuna bolj pravična porazdelitev bremen s posebnim oziranjem na manj

premožne sloje državljanov. Omenil je tudi težko dediščino, ki jo je kot gospodarski minister prejel od svojih predhodnikov, ki da "so bogato zalivali polja državnih izdatkov in tako izsušili dohodke". (To kritiko si je minister Schioppa lahko privoščil, ker sam ni bil soudeležen v prejšnjih vladah). Minister je bil zelo oster tudi do davčnih utajevalcev, ki so s svojim ravnanjem "segli v žep države in državljanov in so se s tem pregrešili zoper sedmo zapoved". Vse je pozval, naj prispevajo k zopetnemu zagonu v državi, in pri tem posebej povabil vodilni sloj k razumevanju in odgovornemu zadržanju. V tem okviru je

dejal, da bo potreben nov družbeni pakt med vlado in socialnimi partnerji, to se pravi s predstavniki sindikatov in podjetniških združenj.

V pričakovanju splošne razprave o proračunskem dokumentu v parlamentu, ga politične stranke skrbno proučujejo in postopno oblikujejo osnove za oblikovanje svojega dokončnega stališča. Vendar se že iz dosedanjih izjav političnih in drugih predstavnikov da razbrati, da bo zadevna razprava v parlamentarnih zbornicah zelo vroča. Zanimivo je, da med strankami Doma svoboščin prihajajo do izraza različni pogledi glede pristopa k razpravi. Voditelj stranke oz. gibanja Naprej Italija Berlusconi napoveduje ostro opozicijo. Grozil je tudi z javnimi pouličnimi protestnimi shodi, vendar se jim je kasneje odpovedal, češ da volivci desne sredine niso navajeni na takšne oblike protesta. Predstavnik sredinske UDC in nekdanji predsednik poslanske zbornice Casini je že od samega začetka odsvetoval proteste na trgih in ulicah in se zavzel za stvarno soočenje z vlado v parlamentu.

Tudi v levosredinski vladni koaliciji vode niso povsem mirne. Močno nezadovoljstvo so izrazili zlasti predstavniki krajevnih uprav od občin do dežel, ker predlagani finančni zakon zmanjšuje prispevke iz državnih virov omenjenim ustanovam za pomembne javne storitve. Zahtevali so in doslegli srečanje z vlado, na katerem naj bi našli zadovoljivo rešitev vprašanja za obe strani. V zvezi z davki naj omenimo, da je Evropsko sodišče odločilo, da deželni davek na proizvodne dejavnosti (IRAP) ni v nasprotju z evropskimi pravili o davku na dodano vrednost. Na omenjeno sodišče se je namreč pritožila Ljudska banka iz Cremona. Ob sklepu evropskih sodnikov se je pošteno oddahnila italijanska vlada.

Alojz Tul

Mirko Špacapan sprejel ugledni ustanovi Za širitev med beneškimi zbori!

Deželni svetnik SSK Mirko Špacapan se je srečal z delegacijo goriškega Združenja cerkvenih pevskih zborov oz. Zveze cerkvenih pevskih zborov iz Trsta; poleg zastopnikov dveh zvez so se sestanka udeležili tudi predsednik SSO dr. Drago Štoka ter člana posvetovalne komisije za slovensko manjšino Paulin in Maver.

Kot znano, sta bili Zveza in Združenje, skupaj z nekaterimi drugimi društvi, lani izključeni iz seznama primarnih ustanov slovenske manjšine. Na srečanju, ki je potekalo na sedežu deželnega sveta v Trstu, so odborniki Zvez najprej na kratko obnovili razsežnosti svojega delovanja, nato pa poudarili željo po ponovni vključitvi v seznam primarnih ustanov. Dr. Damjan Paulin je podčrtal, tako kot sam Špacapan, da vsi prisotni dobro poznajo razsežnost in pomen razvejane delovanja zvez, ki nikakor nista postavljeni pod vprašaj. Podrobneje je opisal delo komisije in ravnatelj, ki so v njej prisotni. Napovedal je npr., da bodo sredstva, namenjena izključenim ustanovam, letos ostala nespremenjena; člani komisije so se tudi soglasno zmenili za nekatere popravke pravilnika, ki ureja priznanje in delovanje slovenskih ustanov primarnega značaja. Te spremembe - je dodal Paulin - so seveda vezane tudi na bolj ali manj skorajšnjo obravnavo novega deželnega zakona za slovensko manjšino, ki bo gotovo predstavljalo nov mejnik, in njegove nove vsebine bodo gotovo zahtevale delna dopolnila tudi v pravilniku. Prisotni so se strinjali, da so taka srečanja zelo dobrodošla, saj izmenjava mnenj in soočanje s tistimi, ki delujejo v izvoljenih telesih, prispevajo k boljšemu razumevanju dinamiki, ki so večkrat političnega značaja. Predsednik SSO Štoka je pred-

Mirko Špacapan (foto JMP)

Damjan Paulin (foto DPD)

lagal, naj Zvezi strneta moči in skupaj pozorneje sledita tudi beneškemu življu in razširita svoje članstvo tudi na zборе, ki v slovenski Benečiji skrbijo za spremljanje svete daritve. Predlog je podprl tudi Špacapan, ki je prisotnim že nakazal nekatere možnosti v tem smislu.

Štipendije sklada »D. SARDOČ«

Upravni odbor Sklada »D. Sardoč« - Onlus razpisuje natečaj za dodelitev sledečih štipendij:

- pet štipendij v znesku petsto euro za učence Državne dvojezične osnovne šole v Špetru. Prošnji mora biti priložen družinski list in davčna prijava vseh družinskih članov;
- šest štipendij v znesku tisoč petsto euro za univerzitetne študente. Prošnji morajo biti priloženi sledeči dokumenti: fotokopija univerzitetne knjižice z učenim načrtom in izidi opravljenih izpitov, družinski list in davčna prijava vseh družinskih članov;
- štipendijo v znesku tri tisoč euro za podiplomski študij ali specializacijo. Prošnji morajo biti priloženi sledeči dokumenti: potrdilo o opravljenem univerzitetnem študiju s končno oceno, družinski list in davčna prijava vseh družinskih članov.

V prošnjah morajo biti navedeni podatki o drugih prejetih štipendijah. Pri dodelitvi štipendij bo upravni odbor upošteval predvsem študijske uspehe in potrebe prosilcev na osnovi 5. člena statuta sklada. Štipendije bodo dodeljene do 30. novembra 2006. Vse potrebne informacije lahko dobite na spletni strani www.skladsardoc.it in pri naslednjih članih odbora: Boris Peric (048132545), Zdravko Custrin (0432707408), Karlo Čermic (048178100) in Mariza Škerk (3356553150). Zanimirani naj dostavijo prošnje do 31. oktobra 2006 v zaprti ovojnici na sledeči naslov: SKLAD - FONDAZIONE D. SARDOČ C/O Studio Legale - Odvetniška pisarna SANZIN, ulica Diaz št. 11, 34170 Gorica.

Rusija vse bolj v primežu nasilja Ubili vest Rusije

Evropa in svet sta te dni izrazila globoko pretresenost zaradi umora ruske novinark Anne Politkovskaje, ki je bila novinarka z izjemnim pogumom in odločenostjo, njena poročanja o položaju v Čečeniji

pa so ruski javnosti in celemu svetu dala neodvisen pogled na življenje navadnih ljudi v tej konfliktni regiji. Okoliščine njene smrti bi zato morali hitro in na prepričljiv način raziskati in pojasniti. Umor

Politkovskaja kaže tudi na veliko krizo svobode izražanja in varnosti novinarjev v Rusiji. Kolegi novinarke s časnika Novaja Gazeta neprikrito govorijo o tem, da so novinarko ustrelili v soboto, 7. t.m., zato, da bi utišali "vest Rusije". Politkovskaja, rojena leta 1958, je bila ena najbolj uglednih ruskih novinark. Za svoje novinarsko delo je prejela številne mednarodne nagrade, med drugim nagrado Pogum v novinarstvu, ki jo podeljuje Mednarodna fundacija ženskih medijev, in nagrado Olofa Palmeja. Napisala je tudi kritično knjigo o ruskem posredovanju v Čečeniji, v kateri je pisala o ruskih kršitvah človekovih pravic nad civilisti v Čečeniji.

Na dnu ...

Povejmo na glas Alkoholizem med mladimi na Goriškem

Tudi čas, v katerem živimo danes, ni lahek in v kolikor se tega dovolj ne zavedamo, neprijetnih pojavov nočemo videti ali pa smo jih hitro pripravljeno obsojati. To med drugim gotovo velja za alkoholizem oziroma za uživanje alkohola med mladimi, v našem primeru med mladimi pri nas, v Goriški in Goriški pokrajini. Vsekakor nas objavljene podatke silijo v razmišljanje, saj se je z njimi težko sprijazniti. Na Goriškem namreč pričnejo mladi priložnostno uživati alkoholne pijače že pri 11. ali 12. letih, vsak peti odrasel fant jih uživa redno, prav tako vsako osmo odraslo dekle. V kolikor pustimo ob strani druge razdiralne učinke, podatki navajajo, da je alkohol za mlade do 24. let prvi vzrok smrti: več kot polovici prometnih nesreč, v katere so vpleteni mladi, botruje njihova vinjenost. In slednjič je alkohol za fante nekakšna predsoba za uživanje mamil, medtem ko so to za dekleta cigarete. Dejstvo je, da so za naše kraje podatki nekoliko bolj zaskrbljujoči kot drugje, vendar ne toliko, da ne bi mogli govoriti o problemu vsesplošnih razsežnosti - v drugih evropskih državah npr. mladi pričnejo uživati alkohol dve ali tri leta kasneje. Sicer redna in dopustna poraba alkoholnih pijač, torej tista, ki sodi v t.r. kulturo vina, zajema tri četrt prebivalstva Goriške pokrajine, medtem ko je to število v Italiji za 12 odstotkov nižje. Od navedenega števila je pri nas z alkoholom zasvojen vsak deseti posameznik, v državnem merilu pa le vsak dvajseti.

Kot uvodoma rečeno, tudi današnji čas ni lahek, in to bi že bil eden od razlogov uživanja alkohola med mladimi. Vsakršno poživilo namreč pomaga vsaj za nekaj časa zmanjšati tesnobo, prekriži neuspehe in razočaranja, kakor seveda potisniti na rob ali v pozabo trpko neizpolnitev otroških sanj in lepih želja, kar mladi na poti odrasčanja posebej močno doživljajo. Razlogi pa so nedvomno še drugi, ne nazadnje je za boljše počutje danes v rabi precej pripomočkov, ki se jih poslužujemo za večjo storilnost in premagovanje stresa v obrambi pred uničujočim ritmom časa, ki ne prizanaša nikomur. Toliko bolj se moramo vprašati, kaj vidijo mladi na obzorju svoje prihodnosti, nemara stvari, ki jih starejši nismo pripravljeno videti, ali pa so bili problemi naših generacij povsem drugačni. Kaj torej mladi vidijo, da se tako hitro srečajo s tesnobo in stisko ter se ju želijo razbremeniti in po možnosti rešiti? Kako naj jim pomagamo bolj, kot jim pomagamo že sedaj? Kako naj jih odvrnemo od nadomestkov zdrave življenjske energije, saj ti nadomestki vse prepogosto vodijo v smer, ki je razdiralna in nasprotna od sreče?

Jasno je, da je obsojanje skupaj z zgražanjem najslabši možni pristop do problema in do samih mladih, pomeni rušenje mostov med generacijami. Mladim moramo pozorneje prisluhniti in jim zares omogočiti, da povedo, kaj mislijo in kaj čutijo. Vsi drugi načini poglobljajo odtujenost in vodijo v brezizhodnost.

Janez Povše

Sveti oče o zakonski ljubezni, družini in pasteh sodobne družbe

Zakonci, misijonarji ljubezni in življenja, bodite vztrajni!

Družine so v Italiji vedno bolj osamljene, država je zato šibka in bolna.

Te besede je prejšnji konec tedna izgovoril predsednik republike Giorgio Napolitano, ki je

ugotovil, da je tudi zemanjarjanje te osnovne celice eden pomembnejših vzrokov globoke družbene krize, v kateri živimo. Prav o družini je v nedeljo spregovoril tudi sveti oče Benedikt XVI., ki se je pri tem navezal na nedeljska berila. Družine naj se ne prepuščajo sodobnim kulturnim tokovom, ki jih prežemata hedonizem in relativizem, je zatrdil, saj krvavo potrebujemo družine, ki bi bile pripravljene opravljati svoje velikodušno poslanstvo v Cerkvi in družbi. Bogu se je zahvalil za dar zakramenta sv. zakona, krščanske zakonca pa je pozval, naj ostanejo zvesti svojemu poslanstvu v vseh obdobjih življenja, v trenutkih veselja in trpljenja, v zdravju in boleznih, kot so obljubili na dan poroke. Zavedajo naj se, da so prejeli veliko milost, zato naj gradijo družino, ki bi

bila odprta življenju in sposobna se v enotnosti soočati s številnimi in zapletenimi izzivi našega časa. Potrošniška in sekularizirana družba nastavlja pasti in skuša na vse načine zapeljati vedno več ljudi tako, da jih oddaljuje od verskih vrednot v družinskem, civilnem in političnem življenju. Na vse to moramo danes kljub vsemu gledati z upanjem, saj sledovi Božje milosti so povsod prisotni. Nadvse potrebna je molitev: kristjani naj se ne naveličajo prositi Boga, v svojem vsakdanjem življenju naj bodo vztrajni. Papež se je zahvalil vsem družinam, ki ostajajo zvesti sprejemanju življenja in zdravi vzgoji otrok, obenem pa je izrecno molil za vse družine, ki doživljajo težke trenutke. Neolčljiva vez med moškim in ženo je izvorni Božji načrt glede sv. zakona, je povedal, zaradi česar sta zakonca prava misijonarja ljubezni in življenja. Danes je nadvse potrebno pričevanje takih zakoncev, ki živijo proti toku in s tem kažejo, da je mogoče in lepo tudi v našem času hoditi za Kristusom, v zvestobi, spoštovanju in ljubezni. To poslanstvo se izraža v družini, pa tudi izven nje: družinska skupnost je namreč živo znamenje Božje ljubezni do vseh ljudi.

DD

Stična na Dolenjskem Muzej krščanstva na Slovenskem

Muzej krščanstva bo nasledil Slovenski verski muzej v Stični, se je v četrtek, 5. oktobra, s predlogom resornega ministrstva strinjala vlada. V utemeljitvi sklepa je vlada poudarila, da se je stiški muzej v petnajstletnem delovanju s svojimi tridesetimi zbirkami in več kot 17.000 evidentiranimi eksponati, številnimi občasnimi razstavami in drugimi dejavnostmi uvrstil med najbolj prepoznavne slovenske muzeje, kar potrjujejo številni domači in tuji obiskovalci. V muzeju letno zabeleži več kot 20.000 obiskovalcev. Z vladnim sklepom - veljati bo začel dan po objavi v Uradnem listu RS - bo ustanovitelj muzeja postala država, Slovenska škofovska konferenca pa bo ostala njegova soustanoviteljica. Sklep o ustanovitvi Muzeja krščanstva med drugim določa, da bo direktorja muzeja imenoval minister za kulturo na podlagi javnega razpisa in po predhodnem mnenju sveta tega javnega zavoda. Novoustanovljeni zavod naj bi prev-

zel tudi vse doslej zaposlene v Slovenskem verskem muzeju. Slovenski verski muzej ima svoje prostore v stari prelaturi v cistercijanskem samostanu v Stični. Začetki muzeja segajo že v 80. leta, ko sta se iz dela samostanskih stavb izselili osnovna šola in gimnazija. Muzej je v prvem desetletju deloval na ljubiteljski osnovi zbiranja in razstavljanja. Ob podpori samostana in pod nadzorom spomeniškovarstvene službe ter ob pomoči različnih donatorjev iz Slovenije in tujine so uredili razstavne prostore. Leta 1991 je bilo v Stični ustanovljeno Društvo prijateljev Slovenskega verskega muzeja, ki je s pomočjo ministrstva za kulturo zaposlilo prvega kustosa. Slovenski verski muzej je nato septembra 2003 ustanovila Slovenska škofovska konferenca. Muzej je v hrambo prevzel vse zbirke in muzejske predmete, ki jih je hranilo Društvo prijateljev verskega

muzeja v Stični. Muzej varuje, raziskuje, ohranja, restavrira in dokumentira sakralno dediščino na območju cele Slovenije. Poleg stalne razstave prireja tudi občasne razstave. Stalna razstava zajema samostansko zbirko likovnih del, starin, inkunabul, arhivskih listin, pečatov, liturgičnih oblačil in predmetov,

ki jih je muzeju v hrambo odstopil stiški cistercijanski samostan, predstavitev starih meniških delavnic, spominska soba zeliščarja patra Simona Asiča, galerijo akademskega slikarja patra Gabrijela Humeka, zbirko sakralne umetnosti, zbirko slovenske ljudske pobožnosti, zbirko sester urušulink in sester hčera krščanske ljubezni, spominsko sobo misijonarja Friderika Barage, kulturnozgodovinsko zbirko in zbirko starin Leopolda Kozlevčarja. Na ogled je tudi stalna razstava Zgodovina krščanstva na Slovenskem, ki je bila leta 2003 nagrajena z muzeološkim Valvasorjevim priznanjem in občinsko nagrado. V sklopu obiska muzeja so tudi ogled cistercijanskega samostana, križnega hodnika, refektorija, samostanske bazilike, vhodnega stolpa in videoprojekcije o zgodovini samostana ter duhovnem življenju v njem, je mogoče izvedeti na spletni strani muzeja.

STA

Še eno pričevanje Romanje v Lurd

Roka ne ve, kje bi začela. Kar nekaj časa sem si po tiho želela romati v Lurd. Še posebej po pripovedovanju prijateljice Marije, ki je že bila v Lurdu skupaj z našimi zamejci v prejšnjem letu. Pa naj sanje postanejo resničnost, sem si rekla. S teto sva se pripravili pri gospe Joani. Najprej naju preseneti njena prijaznost, vedno ima čas, nikamor se ji ne mudi. Približal se je čas odhoda. A bova zmogli, leta so kar visoka, kar čez 80 jih je že, pa ta peklenska vročina, le od kod se je vzela ravno v tem času. Ali ne bi bilo pametneje ostati

pot. In romanje se je začelo. Prijetne sopotnice, spremljevalci, vedno pripravljene pomagati, zdravnik in zdravnica vedno pri roki, duhovniki, škof in spremljač molitve in misli od doma, vse to je pripomoglo k čudovitemu romanju. Postali sva članici velike družine, ki te sprejema takega, kot si, te ima rada, te posluša in ti pomaga. Kaj naj rečem, pojdite tudi vi in okusite to srečo. In potem Lurd, Marija, ki te čaka v majhni votlini ob reki Gavi, da se povrneš k njej. Mnogi ljudje, bolniki, invalidi... naključno srečanje ob

pozdravu miru s Slovenci, z bogoslovcem iz Zagreba v Kolbejem domu, obnovitev krsta v kopeli ob votlini... Vse to me je naredilo vsaj začasno "novo". Dragi zamejski Slovenci, dragi vsi, ki ste pripomogli k našemu dobremu počutju, hvala vam in Bog vas blagoslovi pri vašem plemenitem delu. Pa še kdaj nasvidenje... Prihodnje romanje v Lurd bo v juliju 2007... Zbogom.

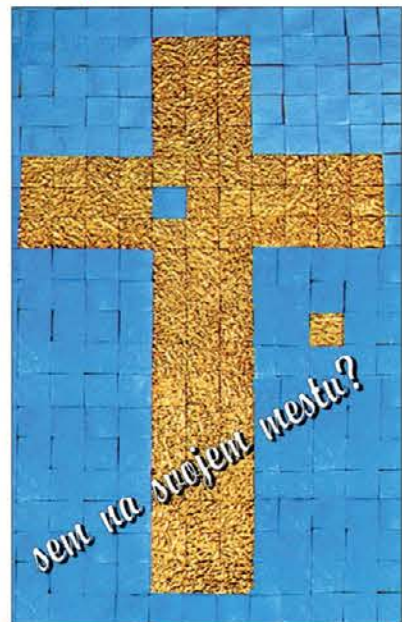
doma in ne tvegati tako dolge poti... Kaj če se kaj zgodi? Zvestoba dani besedi in odločitvi in želja po srečanju z Našo Gospo naju je popeljala na dolgo

goslovi pri vašem plemenitem delu. Pa še kdaj nasvidenje... Prihodnje romanje v Lurd bo v juliju 2007... Zbogom.

N.N.

Podobica g. Marijana Markežiča

Vsak človek je kot nenadomestljiv kamenček v čudovitem mozaiku Božjega načrta za človeštvo. Moje prizadevanje mora biti predvsem v zavestnem in odgovornem iskanju lastnega mesta v njem. Obstajam zaradi ljubeče, večne Božje volje. Na svet sem prišel, da uresničim svoj delček v Božjem načrtu za človeštvo. Zavedam se, da me Bog vodi in v sodelovanju z drugimi ureničujem ta načrt. Nič ni majhnega, kar je storjeno iz ljubezni, ker je vključeno v velik večni Božji načrt. Če Boga postavim na PRVO mesto, potem so vsi in vse stvari na svojem PRAVEM mestu.

28. NAVADNA NEDELJA

Mdr 7, 7-11; Ps 89; Heb 4, 12-13; Mr 10, 17-30

Danes takole beremo v drugem berilu: "Božja beseda je namreč živa in dejavna, ostrejša kakor vsak dvorezen meč in zareže do ločitve duše in duha, sklepov in mozga ter presoja vzgibe in misli srca. Ni je namreč stvari, ki bi bila nevidna pred njim. Pred njegovimi očmi je vse razgaljeno in odkrito. Njemu bomo dajali odgovor" (Heb 4, 12-13).

Božja beseda je v današnjem evangeliju ostrejša kakor vsak dvorezen meč. Nekdo bi rad hodil za Jezusom, nam govori, ker je videl, kako osvaja množice. V Jezusu vidi neko skrivnostno moč, ki ljudi pritegne k posnemanju. Toda ne računa na Jezusove zahteve, na žrtev in odpoved sebi. Saj je nenavezanost na ta svet predpogoj za hojo za njim. Matevž je to razumel, Juda Iskarijot in bogati mladenič pa ne. Dobrine tega sveta človeka namreč lahko zasvojijo kakor mamilo. Ne same po sebi, ker so

dobre, marveč v prisvajanju tega, česar nismo prinesli s seboj. Job je to lepo izrazil: "Nag sem prišel iz materinega telesa in nag se vrnem tja" (Job 1, 21).

Nujno je potrebna neka distanca od stvari, od sveta. In ne samo za redovnika in duhovnika, skratka za tistega, ki se po zaobljubi odpove imetju ali zakonskemu življenju ali se zaveže pokorščini, svobodno sprejeti zaradi nebeškega kraljestva. Življenje se že itak samo spopada s tisoč in eno težavo in preizkušnjo, a si želi pomoči zlasti od tistega, ki se je odpovedal temu in onemu. Zato naj bi ga prav tak človek razumel in mu pomagal pri notranjem in zunanem osvobajanju za nebeško kraljestvo. Slednje trpi namreč silo in samo močni ga osvajajo (Mt 11, 12).

Sv. Francišek Asiški je klasičen primer hoje za ubogim Jezusom. Evangelist Matej imenuje mladeniča nekoga, ki je prišel k Jezusu z vprašanjem o dobrem, ki naj ga stori, da prejme večno življenje. Marko ga ne opredeli točneje: imenuje ga nekdo, Luka pa oblastnika, t.j. nekoga, ki je na kakršnem koli družbeno uglednem položaju (Opomba k Lk 18, 18, str.

1588).

Jezus spomni bogataša na izpolnjevanje zapovedi. Marko doda še eno zapoved, ki je drugi evangelisti ne navajajo: "Ne goljufaj!" (Mr 10, 19).

Marko navaja najprej poklic bogatega mladeniča. Sledi pouk o nevarnosti bogastva. Zaključni pa s povračilom tistemu, ki se bogastvu odpove.

Pri Judih je veljalo bogastvo za Božji blagoslov. Jezus pa poudari, da je treba popolnoma zaupati samo Bogu in ne bogastvu, imetju, dobrinam. Odpoved imetju mora biti radikalna odločitev, ki prinaša svobodo tistemu, ki se odpove sebi, bogatemu mladeniču pa prinaša žalost in zagrenjenost. Njegova zadržanost spominja na narejenost. Rad bi namreč prišel k dobremu Bogu, a ne bi hotel izgubiti premoženja.

Toda za popolnost ne zadostuje izpolnjevanje zapovedi ne zaobljube ubožstva, neporočenosti in pokorščine. Tudi hvalisanje z lastno pravičnostjo ne zaleže, ker je zoprno. Jezus izrecno pravi, da je dober samo Bog. Samo Oče je usmiljen, vir in središče vsega dobrega. Zato

pridemo do njega samo po poti ponižnosti in hvale samo njega.

Jezus citira bogatino samo zapovedi od 4. do 10. zato, ker pridemo do Boga, do izpolnjevanja duha zapovedi, samo po ljubezni do človeka. Mladi mož je sicer pošten in pobožen. Je v najboljših letih, da se odloči za duhovni poklic. Zato ga Jezus vzljubi, toda, ker zahteva od njega težko odločitev za nebeško kraljestvo, za odpoved bogastvu, odpove v ljubezni, ki ga zahteva popolnega. Rešil se bo, tako upamo, če bo ostal zvest nalogi izpolnjevanja zapovedi. Prej bo pripada izključno Bogu, ki zahteva, da damo celo življenje za evangelij.

Jezus pribije, da bogat človek, ki je navezan na svoje imetje, ne more priti v Božje kraljestvo. Prej bo lahko prišla v mesto kamela skozi ozka stranska vrata v Jeruzalem ali, bolje, debela mornarska vrv skozi šivankino uho, kakor bogataš v Božje kraljestvo (Mr 10, 24-27).

Jezus pa obljubi apostolom in vsem, ki hodijo za njim in so vse zapustili, že na tem svetu, tolažbo in lepo prijateljstvo (Vse po 'Sinossi e commento', Poppi 2004, 276-278).

Kratke

Premiera monokomedije SSG v Kulturnem domu

Drugič v letošnji sezoni bo SSG predstavilo premierno uprizoritev v Gorici. V petek, 13. oktobra, ob 20.30 bo v goriškem Kulturnem domu, v izvenabonmajski ponudbi, slovenska praizvedba monokomedije neapeljskega avtorja Annibala Ruccella (1956-1986) Mame mičkene, stršno mičkene tragedije, ki jo je v slovensko narečno barvitost prestavil Danijel Malalan, protagonistka pa je Maja Blagovič v režiji Alessandra Marinuzzija. Goriški abonenti, ki so že vpisali letošnji abonma, si jo bodo ogledali brezplačno.

Deveta izvedba pobude Ruralia 2006

Po Okusih srednje Evrope spet prihaja v Gorico oktobrska enogastronomsko manifestacija Ruralia, ena najbolj priljubljenih na Goriškem in v širši okolici; lani je privabila kar 30 tisoč gostov. V organizaciji letos nastale družbe, Udine e Gorizia Fiere Spa, že deveto leto ponuja sejem in degustacijo kakovostnih deželnih in italijanskih specialitet. Gre za jedi in kulinarne dobrote, za katere jamčita evropski oznaki DOP in IGP o zaščitenem geografskem izvoru. V prostorih goriškega sejmišča bo od 13. do 15. oktobra sodelovalo več kot 100 razstavljalcev, ki zastopajo konzorcije, podjetja, vinogradnike ter področne proizvajalce za Salon specialitet in prodajno razstavo. Uradno odprtje je predvideno v petek ob 17.30. Protagonisti manifestacije bodo ponudili, kot rečeno, najrazličnejše jedi in specialitete iz raznih italijanskih dežel, za pravi sprehod po okusih italijanskega polotoka, ki zajemajo sir, olje, sadje, mesnate izdelke, sladkarije, med in kruh, da naštejemo le nekatere.

RURALIA

Tudi letos bodo na programu spremljevalne pobude, ki so vezane na enogastronomsko ponudbo, ki se predstavlja na stojnicah. Med srečanji na programu sta tudi dva posveta, Palačinka Days in Pizza show, posebna pozornost pa bo namenjena kraški kuhinji, ki jo bo tokrat ponujala priznana Gostilna Devetak z Vrha sv. Mihaela. Potrjen je tudi sklop iniciativ Ruralia Kids za mlajše in najmlajše, letošnja novost pa je poseben deželni natečaj traktorjev, ki so starejši od 35 let.

Mobilna telefonija v občini Sovodnje ob Soči

Na nedavnem srečanju (v drugi polovici avgusta) na županstvu z inž. Nonninom, avtorjem načrta za določitev lokacij za nameščanje prenosnikov za mobilno telefonijo, je bil sprejet predlog, da naj se preveri primernost dveh alternativnih lokacij, ki sta sicer že upoštevani in označeni v osnutku načrta. To nalogo si je prevzel načrtovalec in jo izpolnil v razmeroma kratkem roku. Župan je na zadnji seji občinskega sveta ta odgovor tudi posredoval. Za družbo Wind in namestitev prenosnika za mobilno telefonijo na območju Vrha sv. Mihaela bi odgovarjala tudi ena od dveh rezervnih lokacij, je na zadnji seji občinskega sveta v Sovodnjah, na izrecno vprašanje svetnika Klemšeta, povedal župan Petejan. Sprejemljiva bi tako bila lokacija pri jamarski koči.

V prvem osnutku načrta, ki naj bi bil v kratkem v razpravi za dokončno odobritev, je bila kot najbolj primerna lokacija za postavitev prenosnika izbrana parcela na južnem obrobju naselja. Izbiri so odločno nasprotovali krajanje, ki predlagajo, da se izbere druga lokacija. Vloga je podpisalo okrog 170 občanov. Čeprav je res, da trenutno ni na občini nobene prošnje za postavitev antene, kot je na seji izjavil župan in skušal pomiriti krajanje, je pa res, da bo po dokončni odobritvi načrta in določitvi najbolj primerne lokacije za postavitev takega objekta občina morala izdati soglasje. / Svetniška skupina Združeni - Sovodnje ob Soči

Ob izgubi naše drage mame in none**JULE**

se iskreno zahvaljujemo g. župniku Karlu Bolčini, g. Vojku Makucu in g. Mauru Bellettiju za pogrebni obred, pevskega zboru Podgora za ubrano petje ter vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin.

DRUŽINA JURETIČ

Podgora, 12. oktobra 2006

Akcija za kip Simona Gregorčiča v Gorici

Odbor Slovenske konzulte pri goriški občini, Slovenske kulturno-gospodarske zveze, Sveta slovenskih organizacij, Zveze slovenske katoliške prosvete, Zveze slovenskih kulturnih društev, Kulturnega centra Lojze Bratuž in Kulturnega doma sporoča, da bo v soboto, 21. oktobra, prišlo do postavitve doprsnega kipa Simona Gregorčiča v goriškem Ljudskem parku, ki ga je izdelal Silvan Bevčar. Odbor se je odločil za akcijo zbiranja

finančnih sredstev in poziva ljubitelje "goriškega slavčka", naj prispevajo v ta namen.

Sredstva se zbirajo v jutranjih urah v prostorih Kulturnega doma in Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici.

ZSKP IN PD ŠTANDREŽ Gostovanje slovenskih igralcev iz Argentine**Nikar ne izgublajte vere vase!**

Foto DP

Tako svetlo, močno sporočilo so nam posredovali igralci gledališke skupine Pristava iz Buenos Airesa (Argentina), ko so nam v ponedeljek, 2. oktobra, v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu postregli z delom Španskega dramatika Alejandra Casona Drevesa umirajo stoje v režijski zamisli Dominika Oblaka. Na popotovanju po Sloveniji, prelepi domovini svojih prednikov – podpora je nudil Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu – se je skupina argentinskih izseljencev na povabilo Zveze slovenske katoliške prosvete in ob sodelovanju društva Slovenija v svetu ter Prosvetnega društva Štandrež ustavila tudi pri nas na Goriškem, da bi nam podarila kanček svojega zavzetega ustvarjalnega opusa, ki se že veliko

let uresničuje v slovenskem središču Pristava v Castelarju. Številno občinstvo je z zanimanjem spremljalo odrsko dogajanje Casonove igre, ki s svojim enigmatičnim začetkom nekoliko zbega gledalca, da sploh ne ve, kje pravzaprav dejanje poteka in kdo so sploh ti neverjetni, nekam čudaški tipi, ki se gibljejo po odru. Ko se vse začne jasni in se ritem igre pospeši, dogajanje na odru prevzame vsakogar, da se še sam živi v dejavnost nenavadne dobrodelnice organizacije. Le-ta ob nesebičnem delu prostovoljcev, ki se po potrebi prelevijo v druge osebe, lajša stiske ljudi, ko se znajdejo v določeni življenjski situaciji, iz katere ne vidijo rešitve. Gospod Balboa je svoji ženi vrsto let lagal, da se je njen vnuk poboljšal in kot arhitekt živi srečno poročen

v Kanadi. Da bi jo še bolj osrečil, pripelje v hišo lažnega vnuka, čigar vlogo je prevzel Mauricio, direktor "dobrodelnice organizacije". Njegovo ženo posebej plašno deklo, ki jo je prav Mauricio rešil samomorilnih naklepov. Babica ju prisrčno sprejme, in tudi ko to lepo idilo siloma prelomi kruta resničnost ob prihodu pravega vnuka-lopova, se z Mauriciem in Isabel pretvarja, da verjame v njuno igro, ker se zaveda, da sta zanjo naredila res veliko, in ker sta se v tej fikciji še sama resnično zblížala in zaljubila. Kljub grenkemu priokusu zaradi boleče resnice se igra dobro razplete in gledalec je z njeno vsebino zadovoljen, tudi zaradi njene sporočilnosti. Publiko je namenila dolgotrajno, hvaležno ploskanje nastopajočim, ki so presenetili s

sproščenim obvladovanjem dolgega teksta, predvsem pa z izredno pažnjo na jezik. V gojenju lepe govornice so lahko za zgled vsem nam, predvsem pa našim zamejskim skupinam, ki zvečine namenijo premalo pozornosti jezikovni podobi svojih uprizoritev. Daleč od domovine zgledno ohranjajo jezik staršev in narodnostno identiteto po domovih in kulturnih društvih. Zato lahko le čestitamo vsem enajstim igralcem, Lučki Jereb Oblak, Gabrijeli Bajda Križ, Nadi Kopač Grohar, Elizabeti Petkovšek Mavrič, Heleni Dolinšek, Dominiku Oblaku, Gregorju Batagelju, Andreju Golobu, Milošu Mavriču, Matjažu Čeču in Martinu Križu, ki so vložili veliko truda v izoblikovanje dramskih oseb in se živili v odrske prizore, ter zakulisnim delavcem, Heleni Dolinšek, Nadi Kopač Grohar, Martinu Križu, Andreju Golobu in Matjažu Čeču, ki so poskrbeli, da je bilo na odru vse v redu.

Želimo, da bi domov poleg slike goriškega slikarja Andreja Kosiča, spominskega daru ZSKP, in knjigi o 40-letnem delovanju PD Štandrež, poklona štandreškega društva, ponesli tudi lepe vtise o goriškem življenju in slovenskem utripu v njem – v spremstvu predstavnikov Zveze so namreč obiskali naše kulturne ustanove, tudi sedež Novega glasa – mi pa bomo trajno ohranili v zavesti njihovo ljubezen, vztrajno požrtvovalnost in skrb za to, da bi se še dolgo let skladno prepletale korenine slovenske lipe in argentinskega drevesa ombu.

IK

DAMS IN SCGV KOMEL Koncert sicilijanskih napevov: Suoni Antichi**Ohranjanje starodavne glasbe čez ocean izseljenih prednikov**

Pristno ljudski in obenem profesionalno izvedeni so bili sicilijanski napevi, ki so jih peli in igrali glasbeniki skupine Antichi Suoni v sredo, 4. oktobra, na odru velike dvorane Kulturnega centra Lojze Bratuž. Večer, ki ga je priredil avdio laboratorij oddelka DAMS videmske univerze v Gorici v sodelovanju s Slovenskim centrom za

Foto DPD

glasbeno vzgojo Emil Komel, je namreč ponudil poslušalcem pravo poslastico: utrinke iz bogate ljudske dediščine kraja Alcara Li Fusi, ki predstavlja edinstven etnomuzikološki primer v Italiji. V tej vasi so namreč skoraj vsi občani glasbeniki, ki ponosno ohranjajo in nadgrajujejo starodavno ljudsko glasbeno tradicijo. Vsako leto, v noči na 24. junij, oživljajo starodavno praznovanje poletnega solsticija (t.i. Muzzuni) z napevi, plesi in pravim ljudskim slavljem. Kot je povedala povezovalka večera Giuliana Fugazotto, omenjena pevsko-instrumentalna skupina ni folklorni sestav, ampak skupina nosilcev stare kulture, ki ostaja povsem vitalna še danes. Odlično izvedeni napevi ob spremljavi tudi tradicionalnih instrumentov, ki smo jih slišali v živo, so bili posneti pred skoraj sto leti onkraj oceana, kamor so šli s trebuhom za kruhom sicilijanski

izseljenci. Podobno kot slovenski, so se tudi sicilijanski emigranti povezovali in združevali v bolj ali manj zaprtih skupnostih, ki so gojile svojo glasbo in običaje. Ker je bilo teh skupnosti veliko, je ameriška glasbena industrija, ki se je prav tedaj začela izoblikovati, njim v veselje – sebi v korist – kmalu poskrbela za številne posnetke in registracije, ki pomenijo veliko bogastvo, saj zvesto odslikavajo življenje ljudi, njihove radosti in tegobe, izpred sto let, torej še preden so se v Italiji začele kakršnekoli etnomuzikološke raziskave. Vsi izseljenci namreč niso bili nepismeni: nekateri so bili kakovostni glasbeniki, ki v Italiji od tega niso živeli, v "novem svetu" pa jim je ta umetnost pomenila vir službe. Zanimivo je tudi, da se je sicilijanska glasba v Ameriki deloma "oplodila" s tamkajšnjimi glasbenimi tokovi in izoblikovala v novo ljudsko tradicijo.

Ta pa vselej ohranja živ in klen značaj polnokrvne sicilijanske plesne in pevske kulture, polne

sonca in morja, ganljive otožnosti in radožive vedrine.

DD

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE GORICA

Predstavitve zbirke zborovskih skladb na besedila Simona Gregorčiča

MOJO SRČNO KRIŠKROPITE

ob 100-letnici pesnikove smrti

Gorica, Kulturni center Lojze Bratuž
Torek, 17. oktobra 2006, ob 20.30

SODELUJEJO: prof. Adrijan Pahor, Patrick Quaggiato,
Mešani pevski zbor Podgora

Ustaljen kulturni večer na Vrhu sv. Mihaela

Lepa pomoč onkološkemu centru v Avianu

Teška družinska izguba je tragičen dogodek. Včasih pa tudi iz tako težke izkušnje vzklije bilka upanja in solidarnosti. Čotova družina Devetak to bilko že sedem let goji z ljubeznijo in pozornostjo. Že sedem let zapored je namreč Gostilna Devetak na Vrhu v začetku oktobra prizorišče ustaljene dobrodelne pobude "Teška izguba naj lajša tegobe". Gre za večer, katerega namen je pomagati centru CRO iz Aviana pri raziskovanju in premagovanju rakastih obolenj. Večera se je letos, v ponedeljek, 1. oktobra, udeležilo lepo število vaščanov, pa tudi veliko "Nevrhovcev". Že vrsto let je stalni gost vrhovskega dobrodelnega večera dr. Simon Spazzapan, onkolog, ki deluje prav v Avianu.

Letošnjega večera sta se z zdravnikom Spazzapanom udeležila še dva onkologa, dr. Lucia Frattino, specialistka za zdravljenje starejših bolnikov za rakom. Frattinova je predstavila populacijo pacientov, ki se ji posveča. Življenjska doba je vse daljša, starejši ljudje pa so rakastim obolenjem bolj podvrženi. V onkološkem centru v Avianu je 25% vseh bolnikov starejših od sedemdeset let. Gre torej za velik delež, ki mu je potrebno posvetiti posebne metode zdravljenja. Dr. Frattino je svojo zdravniško kariero

posvetila tovrstnim študijam. Poleg tega je zdravnica omenila, da se na onkološkem področju rojeva prva zamisel o skupnem čezmejnem zdravljenju. Stanje, ki ga beležijo v Avianu je namreč podobno tistemu, ki je zaznavno v Slove-

ga večera je šla v raziskovalne namene. Onkološka tematika in posegi zdravnikov so bili vključeni v dobro pripravljeno kulturno večer. Šlo je za splet recitirane besede, pesmi in glasbe, ki je celostno uokvirila in podčrtala pomen večera. Poleg izvajalcev iz Čotove družine (Sara, Tatjana, Karen, Tjaša, Nerina in Dariana) so večer oblikovali še pevci moške pevske skupine iz Doberdoba pod vodstvom Hilarija Lavrenčiča ter harmonikarja Jure Prešeren in Dejan Rebecchi. Vezni tekst večera je pripravila Dariana Devetak.

Večer je uvedel in sklenil Branko Černic, predsednik društva krvodajalcev iz Sovodenj. V začetku se je zahvalil družini Čotovih za vsakoletno pobudo, ki nesebično pomaga ljudem v težavah. Ob sklepu pa je vsem prisotnim naznanil, da so na letošnjem večeru "Teška izguba naj lajša tegobe" prisotni zbrali kar tri tisoč evrov. Černic je denar nato izročil zdravniku iz Aviana, dr. Simon Spazzapan. Ob tem je tudi pojasnil, kako so bila uporabljena sredstva, ki so jih na Vrhu zbrali lani: finančna pomoč dobrodelne-

Foto AC

meni, da se ob pravilni preventivi in ob zgodnjem ugotavljanju rakastih tvorbo da premagati večina rakastih obolenj." Dr. Serraino so v nadaljevanju številni prisotni postavili vprašanja vse od vpliva elektromagnetnih valov na človeka do preventive najpogostejših oblik tovrstne smrtni bolezni. Oba omenjena gosta je predstavil stalni gost družine Čotovih, dr. Simon Spazzapan. Ob tem je tudi pojasnil, kako so bila uporabljena sredstva, ki so jih na Vrhu zbrali lani: finančna pomoč dobrodelne-

meni, da se ob pravilni preventivi in ob zgodnjem ugotavljanju rakastih tvorbo da premagati večina rakastih obolenj." Dr. Serraino so v nadaljevanju številni prisotni postavili vprašanja vse od vpliva elektromagnetnih valov na človeka do preventive najpogostejših oblik tovrstne smrtni bolezni. Oba omenjena gosta je predstavil stalni gost družine Čotovih, dr. Simon Spazzapan. Ob tem je tudi pojasnil, kako so bila uporabljena sredstva, ki so jih na Vrhu zbrali lani: finančna pomoč dobrodelne-

Černic, predsednik društva krvodajalcev iz Sovodenj. V začetku se je zahvalil družini Čotovih za vsakoletno pobudo, ki nesebično pomaga ljudem v težavah. Ob sklepu pa je vsem prisotnim naznanil, da so na letošnjem večeru "Teška izguba naj lajša tegobe" prisotni zbrali kar tri tisoč evrov. Černic je denar nato izročil zdravniku iz Aviana, dr. Simon Spazzapan. Ob tem je tudi pojasnil, kako so bila uporabljena sredstva, ki so jih na Vrhu zbrali lani: finančna pomoč dobrodelne-

AC

Obvestila

V petek, 13. oktobra, ob 18.30 bo v dvorani Doma Franc Močnik v Gorici predvajanje video posnetkov z letošnjega poletnega središča Srečanja in Izzi 2006, ki sta ga priredila Skupnost družin Sončnica in Mladinski dom iz Gorice. Ob tej priložnosti bo tudi predstavitev pet kratkih animiranih in igranih filmov, ki so si jih zamislili, zrezirali in posneli otroci sami in s katerimi bo Mladinski dom sodeloval na 42. Srečanju najmlajših filmskih in video ustvarjalcev Slovenije konec oktobra v Izoli. Lepo vabljeni otroci, starši in prijatelji.

Urada za slovenske šole obvešča, da so bile 10. oktobra 2006 na ravnateljstvih slovenskih šol vseh vrst in stopenj goriške pokrajine objavljene začasne zavodske lestvice (2. in 3. pas) za šolsko leto 2006/07.

V galeriji Kulturnega centra Lojze Bratuž je na ogled razstava Silvestra Komela vsak dan od 17. do 19. ure ter ob prireditvah.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško sporoča udeležencem izleta v dolino Neretve in Sarajeva itd., da bo avtobus odpeljal dne 16. oktobra ob 22. uri izpred gostilne Primožič v Gorici, nato s postanki v Štandrežu pri cerkvi, Sovodnjah, Dolu, Doberdoba in v Jamljah (okrog 23. ure). Sledila bo pot preko Sežane. Informacije na tel. 0481 390688.

Slovensko planinsko društvo vabi v nedeljo, 15. t.m., na vsakoletno druženje ob kostanju, pri Štekarju v Števerjanu. Družabnost bo od 12. ure do mraka.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško vabi na tradicionalno martinovanje, ki bo v nedeljo, 5. novembra, v Brdih. Za primerno razpoloženje bo poskrbel glasbenik

Silvo. Vpisovanje in informacije do zasedbe razpoložljivih mest na enem samem avtobusu na tel. 0481 390688.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 13.10. do 19.10.2006)

Radjska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za

Slovenske oddaje (od 13.10. do 19.10.2006)

dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

Petek, 13. oktobra (v studiu Andrej Baucon): Z Andrejem med popevkami, polkami in valčki. - Zanimivosti in obvestila.

Ponedeljek, 16. oktobra (v studiu Andrej Baucon): Pop večer z Andrejem. Zanimivosti in rubrike.

Torek, 17. oktobra (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste, da ... glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 18. oktobra (v studiu Danilo Cotar): Pogled v dušo in svet: Zgodba o Romih 3. del. - Izbor melodij.

Četrtek, 19. oktobra (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: Posnetki z naših kulturnih prireditvev. - Glasba iz studia 2.

MAJDI JURETIČ, DANIELI in MANUELI
izrekajo iskreno sožalje ob smrti drage mame oz. none Jule
PD Podgora in MePZ Podgora

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

Srečanja z glasbo 2006-2007

Vokalna skupina
VOCES CANTABLES - Anglija
Od Gibbonsa do Gershвина

Umetniški vodja
Ronald Corp

Kulturni center Lojze Bratuž
četrtek, 12. oktobra 2006, ob 20.30

Predprodaja vstopnic tel. 0481 531445

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

Srečanja z glasbo 2006-2007

Pihalni kvintet
SLOWIND - Ljubljana
Koncert v sklopu festivala Kogojevi dnevi 2006

Na sporedu: L. Lebič, P. Ramovš, W. A. Mozart, G. Ligeti in C. Nielsen

Kulturni center Lojze Bratuž
ponedeljek, 23. oktobra 2006, ob 20.30

Predprodaja vstopnic tel. 0481 531445

Gorica, naša ljuba Gorica...

Včasih se človek sprašuje, koliko potrpljenja je potrebnega, če hoče preživeti v vsakodnevnem tekanju po Gorici. V mislih imam seveda javna dela, prenove cest in pločnikov, da o obvezni rotundi, krožnem križišču pri mostu čez Sočo, ob goriškem sejmišču namreč, ne rečemo nobene. Tam se namreč stvari sedaj "dogajajo"!

Gre za križišče, ki naj bi razbremenilo vpadnico v mesto, a sedaj močno "utrjuje" voznike, da ne rečemo kaj bolj grobega. Dela so seveda javna in so zato predvsem zelo počasna, kot se za vsa javna dela spodobi!

Če ne verjamete, da so javna dela počasna, pojdite v Pevmo, kjer igrišče ob slovenski šoli čaka, da se bo samo naredilo že nekaj mesecev; gre seveda spet za eno od javnih del.

Kako je gospod Marjan Markežič neko podobno igrišče naredil v Pevmi ob cerkvi, tudi vemo: v enem tednu, sam. Seveda ni šlo za javno delo in tudi iz naših javnih prispevkov g. Marjan ni dobil niti evra. Je pa zato stvar naredil v enem tednu, sam.

Če vas doleti nesreča, da morate priti v Gorico po Majnici, hitra cesta je seveda zaprta! (javna dela!), lahko samo upate, da na rotundi ob Soči ne bo mestnega redarja. Če je namreč slučajno tam, bo avtomobilska vrsta zagotovo vsaj trikrat daljša, kot bi sicer bila... Preverjeno!

Do onemoglosti utrjujajoče!

JUP

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - SLOVENSKA PROSVETA in KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA

KOROŠKI KULTURNI DNEVI

Prireditve na Goriškem

- **Četrtek, 12.10.2006, ob 11. uri**
predvajanje filma Po Koroških poteh na slovenskih šolah

- **Četrtek, 12. 10. 2006, ob 18. uri**
v razstavnih prostorih nad Katoliško knjigarno: odprtje likovne razstave del Christine Zeichen

- **Petek, 13. 10. 2006, ob 18. uri**
v Komorni dvorani KC Lojze Bratuž: srečanje glasbenih šol

- **Sobota, 14. 10. 2006, ob 20.30**
v Sedejevem domu v Števerjanu: gledališka predstava Goli pianist ali Mala nočna muzika v izvedbi SPD Danica iz Šentprimoža

- **Nedelja, 15. 10. 2006, ob 17. uri**
v goriški stolnici: Wolfgang A. Mozart Missa Brevis v C-duru, izvajajo MePZ Lojze Bratuž iz Gorice, MePZ Sele, člani Slovenske filharmonije in solisti

Soorganizatorji: Kulturni center Lojze Bratuž, Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel in Galerija ARS

PD ŠTANDREŽ

Abonma ljubiteljskih gledaliških skupin

PROGRAM PREDSTAV:

- **Nedelja, 5.11.2006, ob 17. uri**
DPD Svoboda Loška
Dolina - Stari Trg
Ray COONEY POKVARJENO
komedija

- **Nedelja, 26.11.2006, ob 17. uri**
Amatersko gledališko društvo Kontrada Kanal
Anton INGOLIČ KRAPI
komedija

- **Nedelja, 10.12.2006, ob 18. uri**
KUD Igralska skupina DREŽNICA
Georges FEYDEAU GOSPOD GRE NA LOV
komedija

- **Sobota, 20.1.2007, ob 20. uri**
Premiera

- **Nedelja, 21.1.2007, ob 17. uri**
Abonmajška predstava PD Štandrež - dramski odsek
Dušan KOVAČEVIČ BALKANSKI ŠPIJON
komedija
Režija Jože HROVAT

Vse predstave bodo v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu.

Informacije, prodaja abonmajev in vstopnic: Božidar Tabaj 0481 20678 - Katoliška knjigarna - Gorica - Župnijski dom A. Gregorčič - Štandrež v nedeljo, 24.9. - 1.10. - 8.10. ob 11. do 12. ure
Abonma 5 predstav 22,00 evrov, znižano 15,00 evrov*; posamezne predstave 6,00 evrov, znižano 4,00 evri*
*Študenti - starejši od 70 let - družstvene skupine in družine
Vabljeni!

POD POKROVITELSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Pogovor s tajnikom Krščanske kulturne zveze Andrejem Lampichlerjem "Preko kulture krepimo našo samozavest!"

Kako je nastal letošnji program koroških kulturnih dnevov na Primorskem?

Že meseca junija smo se srečali zastopniki Slovenske prosvete v Trstu, Zveze katoliške prosvete v Gorici in Krščanske kulturne zveze v planinski koči v Ukvah. To je že tradicionalno srečanje, ki ima namen, da na eni strani okvirno zasnujemo program kulturnega tedna, na drugi strani pa je to srečanje prijateljev. V vseh teh letih kulturnega sodelovanja so med posamezniki nastale dejansko odkrite prijateljske vezi. Ker smo letos Korošci v gosteh na Primorskem, smo pripravili razne predloge za kulturni teden, Primorci pa so izrazili oziroma dodali to ali ono željo.

Kaj je tokrat v ospredju tedenskega pregleda ustvarjalnosti koroških Slovencev?

V tem tednu skušamo predstaviti čim širšo paleto našega ustvarjanja na Koroškem. V glavnem smo odvisni od sodelovanja posameznih društev. To se pravi, da se pri načrtovanju sporeda predvsem oziramo na program, ki ga nudijo krajevna društva. Tako bodo na sporedu razstave dveh mladih likovnih umetnic, Tanje Prušnik in Christine Zeichen, ki sta vedno bolj zasidrani na področju likovnega ustvarjanja.

Predstavili bomo tudi dva literarna ustvarjalca, Mila Hrobath in Jožeta Blajsa. Tradicionalni so tudi še nastopi lutkovnih skupin tako v Gorici kot tudi v Trstu, srečanje glasbenih šol, predstavitev raznih publikacij in filma *Po koroških poteh*. Posebnost letošnjega srečanja pa je prav gotovo skupni projekt MePZ Lojze Bratuž iz Gorice in MePZ Sele, ki bodo za sklep in tudi kot višek tega tedna izvajali Mozartovo mašo *Missa brevis* v C-duru. Pri tem projektu sodelujejo tudi člani Slovenske filharmonije ter solisti iz Primorske in Koroške. Letos sodeluje prvič igralna skupina SPD Danica iz St. Primoža, ki je pred kratkim uspešno sodelovala na Linhartovem srečanju v Ljubljani.

Koroški kulturni dnevi so priložnost, da se na Primorskem približe seznanimo s kulturnim utripom na Koroškem.

Kaj pa zakulisje tega ustvarjanja? Kakšni so izzivi in potrebe na tem področju na Koroškem?

To je dejansko lepa priložnost, da predstavimo ustvarjanje tako Korošcev kot tudi Primorcev. Ob tem se vedno spet čudimo,

živom. Tako imamo na področju zborovskega petja kar nekaj nadobudnih pevovodij, ki iščejo s svojimi zbori vedno nove poti. Če omenim samo Stankota Polzerja, ki šteje s svojim zborom Danica med najboljše zборе na Koroškem,

kjer smo se pred več kot 30 leti odločili za novo in danes lahko rečemo uspešno pot.

Radi bi poživili tudi filmsko dejavnost ter spodbujali mlade k literarnemu ustvarjanju. Na žalost se le redkokdaj pojavi nov mlad literarni ustvarjalec.

kako dobro so obveščeni Primorci o dogajanju pri nas, medtem ko komaj kdo na Koroškem pozna razmere v italijanskem zamejstvu. Zato so taka srečanja

ali Edija Oražaja, ki ni samo uspešen zborovodja, temveč tudi vedno bolj priznan skladatelj preko koroških meja. Isto velja tudi za Romana Verdela, Pavlija Šterna idr. Samo

takih angažiranih oseb bi potrebovali še precej več. Na žalost tudi opažamo, da je vedno več zborov brez pevovodje. Lastnega kadra imamo premalo, pri nekaterih zborih nam pomagajo pevovodje iz Slovenije, ki pa jih tudi ni tako enostavno pridobiti. To je vsekakor iz-

V tem času na Koroškem gledališke in lutkarske skupine predstavljajo nove predstave. Kaj je danes značilno za gledališke skupine, kako deluje in se razvija ta dejavnost pod okriljem KKZ?

Do konca leta se nam res obeta zelo pestra in zanimiva gledališka jesen. Kot sem že omenil, smo se pri Krščanski kulturni zvezi pred več kot 30 leti odločili za čisto novo pot pri mladinskem gledališkem in lutkovnem ustvarjanju. Začetki so bili resda skromni, toda iz ene skupine je nastalo začasno nad 20 lutkovnih in gledaliških skupin. Za to je veliko prispevala organizacija gledaliških delavnic v Fiesi. Fiesa je

kaj kmalu postala sinonim za uspešno gledališko ustvarjanje. Moram pa omentiti, da bi ta projekt brez pomoči strokovnjakov iz Slovenije ne uspel. Naj omenim samo Bredo in Tineta Varla ali Francija Končana, ki so na Koroškem opravili pionirsko delo, obenem pa tudi

spoznali in vzljubili Koroško, predvsem pa koroško mladino. Danes imamo od Roža, Podjune in Zilje nad 20 skupin, ki so v zadnjih 30 letih uprizorile nad 220 iger, sodelovalo je več kot 1000 mladih. Lepo je videti, kako posamezne skupine napredujejo, kako iščejo vedno nove poti, nove načine gledališča. Razveseljivo je tudi dejstvo, da polagoma nastaja lasten kader. V času, ko na Koroškem prijave k dvojezičnemu pouku sicer letno naraščajo, znanje slovenskega jezika pa vedno bolj upada, so take dejavnosti še posebno potrebne, kajti gledališče je tudi zelo dobra in važna jezikovna šola. Moram pa priznati, da situacija pri odraslih skupinah ni tako razveseljiva.

Ne poznam pravega vzroka, zakaj ta evforija mladinskega gledališkega ustvarjanja ne preide na odrasle skupine. Tudi tukaj vidim še veliko dela za centralne organizacije.

KKZ se ukvarja tudi z dokumentacijo in izdajanjem knjig, ki osvetljujejo koroško polpreteklo zgodovino na kulturnem področju. Tokrat ste v Boljuncu predstavili mdr. tudi monografijo o tamburaštvu na Koroškem.

Pri Krščanski kulturni zvezi že desetletja namenjamo veliko pozornosti tudi založništvu, in to predvsem v sodelovanju s Slovenskim narodopisnim inštitutom Urban Jarnik. V tem času je nastala izredno bogata založniška dejavnost, ki nima kaj primerljivega na Koroškem (razen slovenske koroške založbe). V nad 60 zbornikih, monografijah, pesniških zbirkah notnih edicijah, otroških knjigah in pesmaricah lahko spoznamo dejansko kulturno, politično in tudi družbeno situacijo koroških Slovencev. To še posebno velja za knjigo o tambu-

raštvu na Koroškem.

V življenjepisih koroških Slovencev Tako smo živeli odkrivajo bralci življenje preprostih Slovencev in Slovencev, ki po navadi niso bili v ospredju, v žarometu javnosti, temveč so živeli na prvi pogled morda nešpektakularno življenje, skromno in pošteno. V zbornikih o pomembnih Slovenkah in Slovencih, ki so živeli in delovali na Koroškem, spoznamo še boljše Milko Hartman, Lovra Kaslja, Tomaža Holmarja in Antona Nageleta. Notne zbirke dr. Franceta Cigana, Silva Miheliča, Milke Hartman, Antona Nageleta in drugih naj skrbijo za to, da naše prelepe slovenske narodne pesmi ne bodo šle v pozabo. To bomo nadaljevali tudi v prihodnje, kajti vsak nov zbornik, vsaka pesniška zbirka je za nas novo odkritje kulturne zgodovine in s tem neprecenljivega avtentičnega bogastva koroških Slovencev.

Ob takih prireditvah, kot so koroški kulturni dnevi, se ponovno postavlja vprašanje skupnega slovenskega kulturnega prostora...

Mislim, da tako plodovito sodelovanje krepki skupni slovenski kulturni prostor. Morda je to vprašanje bilo v času, ko so nas še ločevale meje, še bolj pomembno in občuteno. Slovenci smo postali v Evropi enakovreden narod, kar lahko prispeva k utrditvi našega narodnega ponosa. Če pa pomislim na predvolilni boj v Avstriji, še posebno na Koroškem, kjer so nekateri populistični politiki izjavili, da smo koroški Slovenci le gostje v tej deželi in naj se temu primerno obnašamo oz. so skušali zmanjšati dvojezično ozemlje in s tem tudi slovenski kulturni prostor, mi ni prav prijetno. In če pomislim na dejstvo, da so s temi parolami bili dejansko uspešni, me to precej vznemirja in zaskrblja. Tudi zaradi tega so kulturne izmenjave in kulturne povezave zamejskih Slovencev še posebno pomembne in potrebne, saj prav preko kulture krepimo našo identiteto in samozavest.

**Hvala za pogovor!
Peter Rustja**

PO KOROŠKIH POTEH IN SÜDKÄRNTEN UNTERWEGS

dr. Janko ZERZER

Film
7 poti/7 Routen

prepotrebna. Zakulisje tega ustvarjanja kot tudi izzivi in potrebe so verjetno zelo slične kot na Primorskem. Borimo se z istimi vsokodnevnimi težavami in se veselimo podobnih - včasih skromnih, včasih tudi večjih uspehov.

Na splošno lahko rečem, da imamo na Koroškem zelo aktivna društva, ki pač delujejo po svojih zmogljivostih, ki pa se vedno spet postavijo novim iz-

ziv, kateremu se bomo morali še posebno posvečati v centralnih kulturnih organizacijah. Morda podobno, kot na mladinskem gledališkem področju,

Po sledih tamburaštva na Koroškem

Odprtje razstave Silvestra Komela

Po prepričljivem nastopu mladega pianista Aleksandra Gadžijeva, ki je veliko število ljudi minuli četrtek, 5. t.m., v centru Bratuž ganil, je predsednica centra Bratuž prof. Franka Žgavec povedala, da so veseli sodelovanja z galerijo Rika Debenjaka iz Kanala, s katero so skupaj pripravili pregledno razstavo pred 23.

Prof. Franka Žgavec in dr. Stane Bernik (foto JMP)

leti umrlega goriškega slikarja Silvestra Komela, kot je tudi poudarila, da razstave ne bi bilo brez sodelovanja družine pokojnega goriškega slikarja, ki velja za enega največjih likovnih umetnikov Goriške. Lep, dvojezični barvni katalog razstave je oblikoval umetnikov sin Boštjan, esej in uvodne besede na odprtju razstave pa je imel dr. Stane Bernik, Komelov likovni kritik, ki ima goriškega umetnika za enega največjih slikarjev v Sloveniji v drugi polovici 20. stoletja. Novogoriški podžupan Tomaž Vuga, generalni konzul Republike Slovenije v Trstu Jože Šušmelj, občinski odbornik Silvester Primožič in pokrajinska odbornica Mara Černic so dali odprtju z nagovori tisti uradni pečat, ki jo je svečanost gotovo zaslužila.

Za naš jezik

Primer dvoumnega sporočila

V zamejskem dnevniku sem 12. septembra prebrala zanimiv primer dvoumnega sporočila. Glasilo se je: "... govor goriškega župana (Brancatija) je zaradi nenadejane zadržanosti prebral goriški občinski odbornik De Martino."

Razlog županove odsotnosti je bil dvoumen:

- **nenadejan** (knjižno) pomeni *nepričakovan, nepredviden*. Vprašujem se: nepričakovan in nepredviden zanj ali za nas?
- **zadržanost** pomeni predvsem *način obnašanja* (zadržanost in sproščenost, zadržanost v govorjenju ...); lahko seveda pomeni tudi *dejstvo, da je kdo zaradi opravkov drugje*. Vprašujem se: je bil župan v nedeljo popoldne zaradi opravkov nepričakovano in nepredvidljivo drugje ali se je nepričakovano in nepredvideno zaprl vase, se tako rekoč ustrašil grozne množice na bazovski gmajni (v bližini fojbe!), se zbal, da ne bo dovolj sproščen (da bo zadržan!) in v strahu, da ne bi izjcljal svojega govora, ostal doma, vzel pomirjevalno in počival?

Večkrat slišimo trditev, da je slovenščina jasna, pa ni vedno tako.

Simon Gregorčič ob 100-letnici smrti

Mož cel na svojem mestu vsakdo bodi,
preprost, visok zaseda sedež naj!
Mož pravi vedno v časti bo povsodi,
ne stol možu, mož stolu da sijaj.

Posamnik slednji je le del celote,
v njo vkladaj, črpaj spet iz nje moč;
skup laže zmagajo se vse težkote
in odgovornost težka se deli.

(Dr. Frančišku Sedeju)

Kulturni center Lojze Bratuž

Ponovno srečanje s Silvestrom Komelom

Novogoriški slikar Silvester Komel je s svojim izvirnim delom in bogatim opusom globoko zaznamoval slovensko slikarstvo v drugi

od modnih tendenc mu je uspelo ohraniti individualnost, prepoznavnost. Pri svojih platnih je izhajal iz narave, najbolj ga je zaznamovala domača, kraška pok-

je opiral na prvotna izhodišča z elementi, ki so namigovali na nekaj prepoznavnega, sliko pa je razčlenil na barvne ploskve, z intenzivnimi svetlobnimi viri, presnavljal je prijeme abstraktnega ekspresionizma in informela iz širšega evropskega okolja. Konec šestdesetih je Komel dokončno presešel naslanjanje na krajinske oblike. Popolnoma se je predal koloritu in značajni govornici, ki sta postala neke vrste razpoznavni znak. Svobodna, široka gesta ter izvirna, bogata barvna lestvica, ki zaznamujeta njegov opus, prideta še bolj do izraza na platnih velikega formata. S takšnimi deli se je leta 1971, skupaj z Zvestom Apollonijem, predstavil na prelomni razstavi v ljubljanski Mestni galeriji in

polovici dvajsetega stoletja. Razstava v Kulturnem centru Lojze Bratuž in postavitev, ki je bila pred kratkim v Kanalu ob Soči, sta prvi obširnejši predstavitvi njegovega ustvarjalnega opusa po veliki retrospektivi iz leta 1984 na gradu Kromberk leto dni po njegovi smrti. Slikarja je predstavil umetnostni zgodovinar in kritik Stane Bernik, pri izboru del pa je sodeloval umetnikov sin, oblikovalec Boštjan Komel.

Silvester Komel se je uveljavil kot eden osrednjih slovenskih ustvarjalcev. S svojo spontanostjo in neodvisnostjo, čeprav ne izolacijo,

rajina. Na začetku, v zgodnjih šestdesetih letih je bila še prepoznavna, oblike, obrisi, barve, bogati pastozni nanosi so povzemali naravne elemente, reducirani so bili na bistvene sestavine, vendar so jasno naznačevali vsebino. Slikarja pa je razvoj peljal v vedno večjo abstrakcijo, razgradnjo in spremembo kolorita. Kar je opazoval, je v sebi preoblikoval, presnavljal, dokler ni dosegel skrajne redukcije form, ki je vodila v večplastnost vsebine v izredno globoko osebnostno sporočilnost. Še vedno se

Katarina Brešan

Krožki Mosp-a stopili v novo sezono

Gledališki, likovni, časnikarski in mednarodni krožek za mlade

Mosp, Mladi v odkrivanju skupnih poti, tudi letos ponuja mladim krožke, ki spodbujajo njihovo ustvarjalnost. Krožki so nekakšno nadaljevanje Festivala Drage mladih, ki je potekal letos poleti v Finžgarjevem domu na Opčinah.

Nekateri krožki so že odprli svoja vrata. Tako gledališki krožek deluje s polno paro že od sredine septembra pod vodstvom Lučke Peterlin. Stara zasedba igralcev bo še nekajkrat stopila na odrske deske z uspešno celovečerno dramsko igro Male dame. H gledališkemu krožku pa so na Festivalu

Drage mladih pristopili še novi igralci: ti bodo na oder popeljali krajši komični prizor z naslovom Piknik.

Tudi likovni krožek je septembra skupaj z Matejem Susičem začel svoja potovanja v svet umetnosti. Udeleženci bodo svoje ustvarjalne spretnosti izpopolnili s slikanjem in skiciranjem.

Začetek meseca so se srečali nazadnje še mladi časnikarji, ki bodo z Bredo Susič in Andrejem Černicem stopili v svet novinarstva in spoznavali razne metode pisanja ter jih skušali osvojiti na mesečnih srečanjih krožka. Pomagali bodo tudi pri

sestavi Rasti, mladinski priloge revije Mladika. V goste bodo večkrat prišli znani in že izkušeni novinarji, ki bodo predavali o svojih začetkih pisanja in o svojih novinarskih izkušnjah.

Na prvem srečanju je voditeljica krožka udeležence presenetila z nenavadno vajo. Mladi so se namreč razdelili v dve skupini in so morali v najkrajšem času sestaviti projekt, kako zgraditi papirnati most. Nato sta se obe skupini posvetovali, uskladjili projekta, nato sta se spet razdelili in zgradili vsak polovico mostu. Ta vaja, kot je kasneje razložila Breda Susič, je bila si-

mulacija časnikarskega poklica, saj mora novinar v najhitrejšem času dobiti vse informacije, ki jih potrebuje in jih preoblikovati s pomočjo sodelavcev. Vaji je sledila druga: s pomočjo kritičnega branja dveh člankov, so udeleženci spoznali, kaj je kronika in več načinov, kako popestriti kroniko. Zatem so mladi z novim pridobljenim znanjem prebrali še članke svojih kolegov, ki so oblikovali zadnjo Rast, in ocenjevali prebrane članke: v njih so iskali glavne informacije, ki so nujno potrebne za neko poročilo, pa tudi "trike" za popestritev kronike.

V nedeljo, 15. oktobra, se bo v Peterlinovi dvorani v ulici Donizetti 3, ob 18.00 sestal še mednarodni krožek pod vodstvom Mattea Feruglia. Na programu je priprava projekta mednarodne izmenjave, ki bo potekal naslednje leto.

Jure Kopušar

Ljubljana / SAZU

Simpozij o Antonu Trstenjaku

Letos mineva 100 let od rojstva in 10 let od smrti akademika Antona Trstenjaka, zato so se na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (SAZU) odločili, da temu velikemu psihologu posvetijo simpozij, ki je potekal 5. in 6. oktobra v dvorani SAZU na Novem trgu 3. O osebnosti Antona Trstenjaka je prvi spregovoril akademik Franče Bernik.

Na simpoziju je o Trstenjakovem življenju in delu spregovoril tudi Jože Ramovš, akademik Anton Vrtaša se je posvetil Trstenjakovim mislim o manjšinskem vprašanju, o njegovem večplast-

nem dojemanju psihologije so spregovorili Vid Pečjak, Janez

Musek, Marko Polič, Edvard Konrad in Maks Tušak. Edukativno-svetovalne razsežnosti v Trstenjakovih delih je predstavil Stanko Gerjolj, njegovemu poljudnemu delu pa se je posvetil Vinko Potočnik.

Drugi dan simpozija je s prispevkom o odnosu med teologijo in filozofijo v delu Antona Trstenjaka odprl Anton Stres, Trstenjakov odnos do sodobne filozofije pa je osvetlila Cvetka Hedžet Toth. V nadaljevanju simpozija so sledili še prispevki Trstenjakova filozofska antropologija Boruta Oslaja, na temo Antona Trstenjaka od neosholastike prek fenomenologije do modernih idejnih tokov je razmišljal Janez Juhant, Trstenjakov personalizem je osvetlil Edvard Kovač, Bojan Žalec pa je zbranim približal odnos med Trstenjakom in Vebrom.

Anton Trstenjak se je rodil 8. ja-

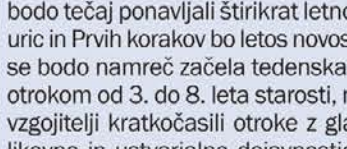
nuarja 1906 v bližini Gornje Radgone. Bil je katoliški duhovnik in je na Teološki fakulteti od leta 1940 do upokojitve leta 1973 predaval filozofijo. Trstenjakova bibliografija obsega 47 izvirnih knjig v slovenščini in tujih jezikih, s prevodi in ponatisi blizu 100, ter preko 500 znanstvenih, strokovnih in poljudnih člankov. Med njegovimi knjigami in članki so tako psihološka, antropološka, filozofska, kulturološka, narodnostna in teološka dela, najbolj obsežen pa je njegov prispevek k psihološki vedi. Poleg znanstvenih so bile zanj značilne tudi poljudno strokovne knjige za širše bralstvo.

Za svoje delo je Trstenjak dobil več visokih državnih, znanstvenih in cerkvenih odlikovanj ter priznanj. Med drugim je bil razglašen za ambasadorja znanosti Republike Slovenije in prejel zlati častni znak svobode RS.

Kratke

Študijski center Melanie Klein je pripravil bogat program za novo sezono

Pri študijskem centru Melanie Klein so pripravili program za novo sezono. Pobude so namenjene bodisi otrokom in mladini bodisi staršem in odraslim. Letna ponudba za otroke od 3. do 6. leta starosti se bo začela 14. oktobra, ko bo prvi sestanek jezikovne delavnice Slovenske urice. 23. oktobra bo po lanski zelo uspešni prvi izvedbi za dojenčke in starše ponovno stekel tečaj Prvi koraki. Zaradi povpraševanja so namreč pri Melanie Klein sklenili, da bodo tečaj ponavljali štirikrat letno. Poleg že utečenih Slovenskih uric in Prvih korakov bo letos novost Otroški kotiček. 11. novembra se bodo namreč začela tedenska sobotna srečanja, namenjena otrokom od 3. do 8. leta starosti, na katerih bodo od 9. do 11.30 vzgojitelj kratkočasili otroke z glasbeno, motorično, gledališko, likovno in ustvarjalno dejavnostjo. Po novem letu so tudi letos pripravili jezikovno delavnico Besedni ringaraja za otroke od 4. do 7. leta starosti. Srečanja se bodo začela 13. januarja, končala pa 10. marca. Januarja meseca se bodo začeli tudi tečaji v bazenu za dojenčke, stare od 9. do 20. meseca. Sezona se bo pri društvu sklenila v juliju in avgustu s poletnim centrom Pikapolonica. Ob vsem tem pa ne gre prezreti tudi pomoči učencem in dijakom pri pisanju domačih nalog in pri utrjevanju šolske snovi. Pobude za odrasle pa se bodo začele 18. oktobra z nadaljevalnim tečajem in 19. oktobra z začetniškim tečajem slovenskega jezika. V nedeljo, 17. decembra, bo enodnevna Božična ustvarjalna delavnica. Februarja bo na vrsti Tečaj za dobro počutje za doseganje notranje harmonije in psihofizičnega ravnovesja. Velikonočna ustvarjalna delavnica bo v nedeljo, 1. aprila, kot običajno pa bodo na društvenem sedežu tudi redna mesečna predavanja na različne teme. Celo leto pa bo delovala klinično-pedagoška svetovalnica, ki je na razpolago družinam za morebitne psiho-fizične, čustvene in medosebne težave. Vse pobude in novice so orisane na spletni strani www.melanieklein.org. Za informacije in prijave je ob sobotah od 16.30 in 18. ure odprt urad, na razpolago pa je tudi telefonska številka 328-4559414 in elektronska pošta info@melanieklein.org.

Galebov šolski dnevnik zopet med mladimi
Naši dijaki in učenci bodo tudi letos imeli na voljo Galebov šolski dnevnik. Dragoceni šolski pripomoček, ki je izšel pri Zadrugi Novi

Matajur, so predstavili v Kraški hiši v sredo, 4. oktobra. Dodati gre, da je dnevnik oblikovala in ilustrirala akademska slikarka Katerina Kalc. Galebov šolski dnevnik bogati tudi dvanajst legend in pravljic, ki so postavljene v okolje med Čedadom, Socerbo in Triglavom.

Foto Kroma

Evropska poezija na prvem večeru Slovenskega kluba
Mala dvorana Kulturnega doma je bila v torek, 3. oktobra, prizorišče uvodnega večera Slovenskega kluba. Dogodek, ki je nastal v sodelovanju s Slovenskim stalnim gledališčem in Skupino - Gruppo 85, je bil posvečen evropski poeziji. Zamisel večera v Kulturnem domu je sovpadal z zaključkom mednarodnega srečanja Revija v reviji, ki je pred nedavnim potekalo v Danah pri Sežani: literarni načrt združuje številne založnike in avtorje srednje in jugovzhodne Evrope. Pobudnik književnega srečanja v Danah je urednik slovenske revije Apokalipsa. Ker je smoter načrta Revija v reviji ovrednotenje manj poznanih pesnikov, so kanček ustvarjalnosti le-teh predstavili na večeru v Kulturnem domu.

Na kratko

Obletnica

24. novembra bo preteklo natanko eno leto, odkar je deželni svetovalec Slovenske skupnosti Mirko Špacapan predstavil dnevni red deželne sveta (sopodpisniki Degano, Martini, Gherghetta, Dolenc, Blažina, Canciani, Zorzini) v zvezi s takojšnjo ponovno vzpostavitev Kraške gorske skupnosti (KGS).

Gre za kar se da neposredno in jasno stališče, saj deželni svet obvezuje deželni odbor, naj v najkrajšem možnem času obnovi Kraško gorsko skupnost (Il Consiglio regionale.....impegna la Giunta regionale a dar corso, nel minor tempo possibile, alla ricostruzione della Comunita' montana del Carso).

Kraško gorsko skupnost je v preteklem mandatu deželne sveta razpustila desnosredinska uprava, sedaj pa ima leva sredina v rokah tako Deželo kot tržaško in goriško Pokrajino, to je inštituciji, ki sedaj opravljata dolžnosti in naloge bivše KGS.

Zakaj je za Slovence KGS važna, je znano ne samo nam, ampak zlasti tistim, ki so ta upravni organ tudi ukiniteli.

PR

Staro mesto, Stara mitnica, Sveti Vid, Novo mesto

O delovanju Četrtega rajonskega sveta**Seja rajonskega sveta dne 26. septembra 2006**

V Četrtem rajonskem svetu smo se ukvarjali z nekaterimi vprašanji, ki zanimajo tudi širšo javnost.

Desnosredinska večina je s sedmimi glasovi za, petimi proti in petimi vzdržanimi s strani tako leve sredine kot tudi člana desne sredine vsekakor dalo povoljno mnenje o prodaji 52 kvadratnih metrov velike parcele ob ulici della Cattedrale, ki je danes v lasti Občine Trst. Zecchini, svetnik iz vrst Marjetice, je odklonil namen prodaje s pripombami, da bi bila parcela bolj primerna za uporabo s strani Občinskega rekreacijskega centra Totti, ki se nahaja tik ob tej parceli, in da je bil postopek preveč površno izvršen s strani občinskih uradov, ki so enostavno sprejeli kot verodostojno oceno vrednosti parcele s strani geometra, za katerega se ne izključujejo določene mere pristranskosti, ker je delal po naročilu kupca. Medtem ko je svetnik FI Degli Innocenti oporekal nizki prodajni ceni, je predsednik Polacco (AN) podčrtal, da svetniki niso klicani za oceno prodajne cene, a za politično oceno o prodaji kot taki. Sicer je več svetnikov desne sredine zavrnilo pripombo o pristranskosti geometra, ker po njihovem mnenju geometer pri ocenjevanju mora upoštevati določene procedure in pravila, ki mu ne dajo velike možnosti izbire. Druge možnosti prodaje, npr. javne dražbe, je ocenil načelnik svetniške skupine FI Rigotti kot predrago v primerjavi s tem, kar se lahko za parcelo iztrži. Z navdušenjem smo sprejeli s 13 proti trem glasovom predstavniki LD resolucijo, ki sta jo izde-

Igor P. Merku'

lala v sodelovanju svetnika Franzil (neodvisni na listi Marjetice) in Felician (FI), v kateri se zavzemata za postavitev dodatnih smetnjakov in pepelnikov predvsem pred uradi javne uprave, javnimi ustanovami in avtobusnimi postajami, kjer večkrat manjkajo. Čeprav je izzvalo nelagodje v vodilnih krogih Marjetice dejstvo, da sta na resoluciji natisnjena znaka obeh strank, kot da bi šlo za kakšno politično zavezništvo. Žal pa resolucija svetnice Avanzinijeve (Marjetica) ni doživela iste podpore, kajti z osmimi glasovi za in osmimi proti je bila resolucija odbita. Prisotnost je v politiki vse, mi je rekel izkušen svetnik, in res, če bi v levi sredini bili prisotni vsi, bi jo lahko osvojili. Avanzinijeva je predlagala, da bi se v zametku obnovitvenih del za staro ribarnico na nabrežju popravila vsaj zunanost Akvarija in tu smo bili v levi sredini vsi istega mnenja. Predsednik Polacco je med diskusijo rekel, da odbornik za javna de-

la Bandelli je o problematiki obveščen in je že izjavil, da letos ni denarja za taka dela in da bo prenova uvrščena v seznam del prihodnje leto. Osebo dvomim v take izjave, ker, če ni bilo denarja ne v prejšnjem mandatu ne letos za obnovitev šolskih poslopj ali obnovo poslopja na ul. delle Docce pri Sv. Ivanu, kamor bi preselili občinski vrtec Nuvoła Olga/Oblak Niko, ki že 30 let zahaja v kontejnerjih, dvomim, da bo prihodnje leto obnovili Akvarij. Sicer prerokovati ne morem.

Seja rajonskega sveta dne 03. oktobra 2006

Predsednik Polacco je sporočil, da bo za izdelavo načrta za promet v rajonu sv. Vida izdelan tudi vprašalnik za prebivalstvo, rajonski svet bo priredil tudi javna srečanja in advicije, tako da se pri izdelavi podrobnega načrta vpletajo tudi čim več želja oz. pripombe prebivalstva. Nadalje je sporočil, da je Komisija za prozornost, ki jo vodi občinski svetnik Barbo (LD), odločila, da se bo zavzela za dogovor z ACEGAS-APS, po katerem naj bi skrbeli za čistočo trga Zedinjene Italije z večjo vne-

mo. Klicani smo za mnenje o dovoljenju za obnovitvena dela poslopja na ulici Economio 2. Vsi svetniki smo izrazili že v urbanistični komisiji, ki se je z vprašanjem ukvarjala pred sejo, veselje nad dejstvom, da stavbo v slabem stanju želijo popraviti in da bo znova zaživel. Medtem ko je koordinator urbanistične komisije v IV. rajonskem svetu, Felician (FI), podčrtal, da se tudi Nadzorništvo za kulturno premoženje strinja z predloženim projektom, nam je svetnik Zecchini predložil,

da so dela dejansko že zaključena in zato je skoraj farsa, če izdamo dovoljno mnenje o dovoljenju za prenovitvena dela, ker je na isti dan šel na gradbišče in si ogledal napredovanje del. Iz te formalne ovire sva s svetnikom Zecchini glasovali proti povoljnemu mnenju, desna sredina je izglasovala dovoljno mnenje z osmimi glasovi, medtem ko so se ostali svetniki leve sredine (pet glasov) vzdržali.

Svetnica Pentassuglia (LD) je pripravila resolucijo, s katero se poveča sigurnost na križišču ulica Schiapparelli - trg Odporništv in predlaga namestitev semaforjev. To je predvsem važno v tistih urah dneva, ko ulico Locchi prečkajo otroci, ki hodijo v šolo oz. se vračajo domov. Nekateri predstavniki desne sredine so se zahvalili svetnici Pentassuglia za to resolucijo in jo podprli, tako da je bila soglasno sprejeta.

Enako soglasno je bila sprejeta resolucija svetnika Pesaventa (AN), ki predlaga ureditev cestne oznake za parkirne prostore za motorna kolesa v ul. della Galleria ob križišču z ulico Cereria.

Naj spomnim, da je prvi poskus rabe slovenskega jezika in zahteva po prevajalcu, med umestitveno sejo rajonskega sveta, svojčas povzročila polemiko tako med sejo kot tudi na dnevniku Il Piccolo. Drugi poskus rabe slovenskega jezika, in sicer v okviru resolucije, ne toliko v besedilu, ampak v nazivih, kot npr. Rajonski svet/Consiglio Circostrazionale ali podpis Rajonski svetnik/Consigliere, je očitno povzročil v predsedniku Polaccu (AN) tako nelagodje, da je brž po telefonu poklical občinskega svetnika Igorja Švaba in zahteval odstranitev kakršnegakoli slovenskega napisa, ker bi to "samo izzvalo polemiko tako med zasevanjem kot tudi na časopisu". Očitno je, da tudi sam nasprotuje rabi slovensčine v izvoljenih telesih javne uprave, kot se to dogaja tudi v občinskem svetu - vsaka čast Iztoku Purlaniču za njegovo prizadevanje.

svetnik Četrtega rajonskega sveta
Igor P. Merku'

Slovenski Trst?

Sprehod po mestnem središču

Trst se je pretekli teden predstavljaval vsedržavni javnosti z najodmevnejšo priveditvijo, ki jo premore naše "mesto v zalivu", to je z Barkovljanko (ital. Barcolana). V mesto so prišli seveda številni turisti. Tisti, ki so v Trst prišli z avtom, so na številnih lokacijah, kjer pobirajo avtomati parkirnino, lahko dobili informacije v italijanščini, angleščini, nemščini in francoščini (slika 1). Kljub tej obilici jezikovne ponudbe pa

1

2

bi turist, ki pride v Trst (ali pa čisto enostavno Tržačan...), zaman iskal slovensko besedo na napravi, ki je pravzaprav namenjena vsem, ki se mudijo v našem mestu. Da ni slovenska narodna skupnost tuja mestni upravi in upraviteljem, pa se lahko prepričamo, če se podamo v sicer manj cen-

tralno ulico Giotto, kjer deluje Urad za odnose za slovensko manjšino (slika 2). Na palači, kjer naj bi domovala slovenska banka, pa o slovenski namembnosti objekta pričajo le še plakati (slika 3, 4), ki vabijo na koncerte in partije med Ljubljano in Izolo...

PR

3

4

Dežela Fjk in občina Dolina

Sporazum o predaji upravljanja Doline Glinščice

Do težko dočakanega sporazuma med deželno Furlanijo – Julijsko krajino in občino Dolina glede upravljanja rezervata Doline Glinščice je končno prišlo. Minuli teden sta deželni odbornik za kmetijstvo Ezio Marsilio in dolinska županja Fulvia Premolin podpisala dogovor, na podlagi katerega bo odslej občina upravljala dragocen naravni rezervat. "Korak, ki ga je dežela storila, ocenjujem kot zelo pozitiven, v kolikor smo to potezo dalj časa pričakovali, že celo desetletje, se pravi, odkar je dežela sprejela zakon št. 42, po katerem je ustanovljen rezervat Doline Glinščice", nam je povedala županja Fulvia Premolin. "Od

takrat nismo imeli namreč na razpolago sredstev, obenem je bil upravitelj območja dežela Furlanija – Julijska krajina. Naša občina je le čakala in razpolagala je samo z nekaj sredstvi, s katerimi si je pač pomagala in

reševala težave, ki so bile najbolj pereče. Več nismo mogli storiti, tudi zato, ker tako velika površina ni bila med drugim še niti točno planimetrično opre-

ta Doline Glinščice. V sklopu tega delovnega omizja bodo lahko vsi subjekti, ki živijo in delujejo na teritoriju, izdelali načrt za ureditev in razvoj tako pomemb-

deljena. S podpisom programskega dogovora z deželno F – Jk bomo razpolagali z določenimi sredstvi, s katerimi bomo lahko ustanovili poseben tehnično-znanstveni forum, ki nam bo pomagal pri upravljanju rezerva-

na področja. Prvi korak je zato ravno perimetracija območja." Tudi odbornik Marsilio je izpostavil pomen dogovora predvsem v zvezi s tem, da bo upravljanje Območja odslej prepuščeno ljudem, ki na njem pre-

bivajo. Marsiljeve besede namreč kažejo, da bo dežela temu trendu sledila in ravnala podobno tudi z drugimi zaščitnimi območji.

To težnjo podpira tudi županja Premolinova. "Važno je poudariti, da bodo pri upravljanju Doline Glinščice neposredno soudeleženi vsi dejavniki teritorija. To je v skladu z izvajanjem programa Agende 21, ki predvideva, da mora biti vsem akterjem, ki živijo in delujejo na določenem območju, dana možnost soupravljanja tega področja. Z besedo dejavniki mislim na institucije, ekonomske osebe in civilno družbo. V sozvočju s pokrajino smo že vložili dodatno prošnjo, da bi predpise Agende 21 takoj udeležili, predvsem z ozirom na upravljanje rezervata Doline Glinščice. Dodala bi, da imajo glavno besedo ravno lastniki, predvsem boljunška srenja, ki je lastnik največjega dela tega ozemlja", je sklenila dolinska županja.

Dodati gre, da je dežela za upravljanje rezervata Doline Glinščice namenila skupnih 490 tisoč evrov, ki bodo porazdeljeni v časovnem razdobju treh let.

Igor Gregori

Obvestilo

V Društvu slovenskih izobražencev, Donizettijeva 3 v Trstu, bo v ponedeljek, 16. oktobra, ob 20.30 okrogla miza ob izidu monografije zgodovinarja dr. Sama Kristena iz Ljubljane Meje in misije: dileme slovensko-hrvaške razmejitve v Istri v vojaškem, političnem, diplomatskem in obveščevalnem meteu 2. svetovne vojne. Spregovorili bodo zgodovinar prof. dr. Stane Granda, zastopnika izdajateljev Peter Kovačič - Peršin za Društvo 2000 in prof. Janez Stergar za Inštitut za narodnostna vprašanja ter avtor.

Darovi

V spomin na dr. Marka Udoviča daruje družina Sanabor 25,00 evrov za rojanski cerkveni pevski zbor.

V spomin na ljubljeno Dolfija Repinija darujejo žena Marta in hčerki Vera in Valentina 100,00 evrov za svetoivanski cerkveni pevski zbor; 100,00 evrov za društvo Marij Kogoj in za SZSO -

Sv. Ivan.

V spomin na priljubljenega svaka in strica Dolfija Repinija darujejo Božim Gigij in Marko 100,00 evrov za svetoivanski cerkveni pevski zbor; 100,00 evrov za društvo Marij Kogoj in 50,00 evrov za SZSO-Sv. Ivan.

V spomin na dragega Dolfija Repinija darujeta Magdi in Grazia Baretto 50,00 evrov za svetoivanski cerkveni pevski zbor; 50,00 evrov za društvo Marij Kogoj in 50,00 evrov za SZSO-Sv. Ivan.

V spomin na Dolfija Repinija darujejo Mira in Marijan Bajc 500,00 evrov; družina Čok 25,00 evrov; Darinka Živic 10,00 evrov; Stana de Luiza 10,00 evrov in N.N. 10,00 evrov za svetoivanski cerkveni pevski zbor.

V spomin na priljubljenega Dolfija Repinija darujejo Ivanka, Laura, Marina Lucia, Nerina 250,00 evrov za obnovo orgel v svetoivanski cerkvi.

V spomin na Dolfija Repinija daruje Daniela Hengl z družino 50,00 evrov za popravilo orgel v svetoivanski cerkvi.

V drag spomin na Dolfija Repinija daruje K.H. 30,00 evrov za Sklad Marta Požar.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

vabi na

SEDMO REVIJO ZBOROV DEVINSKEGA DEKANATA

v soboto, 14. oktobra 2006, ob 20.30

v župnijski cerkvi sv. Roka v Nabrežini

LONJER Po končanih prenovitvenih delih Vrtec se je vrnil domov

Lepo prenovljeni prostori lonjerskega vrtca bodo lahko odslej nudili številnim slovenskim otrokom primerno okolje, v katerem se bodo prepustili domišljiji, naj jih vodi v jutrišnji dan.

Malčki lonjerskega vrtca so se lani septembra umaknili k bazovskim sovrstnikom, da bi delavci popravili in prenovili lonjersko poslopje, ki je danes varnejše in toplejše, saj so prenovitvena dela korenito posodobila stavbo. Slednji so si slovenski malčki nekoč delili z italijanskimi kolegi: odslej pa bo poslopje njim samim na voljo, saj se je italijanska sekcija preselila drugam. Kot se žal v takih primerih pogosto poraja, so prenovitvena dela stekla

precej mesecev kasneje od načrtovanega. Malčki so lonjerski vrtec zapustili lani septembra, dela pa so stekla komaj maja letos. Delavci so v teh mesecih uredili pod in namestili primerno izolacijo, tako da so pritlični prostori bolj topli. Slednji gostijo jedilnico, kuhinjo in slačilnico, v prvem nadstropju pa so uredili igralnico, učilnico in še eno slačilnico, ki lahko služi za popoldanski počitek otrok. Obenem so prenovili sanitarije in poskrbeli za novo električno napeljava, vgradili so dvigalo za prigradete in znižali strop posameznih učilnic, tako da bo ogrevanje bolj suvereno izrabljeno. Malčki so vstopili v prenovljeni vrtec v ponedeljek, 2. oktobra. V

Foto Kroma

jutranjih urah pa so se otroci zbrali v prostorih Kulturnega društva Lonjer-Katinara. Društvo in Združenje staršev Osnovne šole Frana Milčinskega na Katinari sta ob začetku Mednarodnega tedna otroka in ob priložnosti vselitve malčkov v prenovljeni vrtec ponudili mladim osnov-

nošolcem in obiskovalcem vrtca lutkovno predstavo Marjana Kurnaverja in Braneta Vižintina z naslovom Dogodivščine indijančka Vikija v izvedbi ljubljanskega Teatra Kuglica. Slovesno praznvo ob ponovni vrnitvi vrtca v lonjersko stavbo pa bodo priredili 11. novembra.

V Bambičevi galeriji...

V soboto, 7. oktobra, je v Bambičevi galeriji na Opčinah odprla svojo razstavo umetnica Cecilija Černe. Razstava ima naslov Sanje so del resničnosti. Lastnost umetničnega slikarskega snovanja sloni na bogati paleti pestrih barvnih odtenkov s prevladujočo dominantno tople rdeče in rumene barve, s katerima upodablja antropomorfná fantastična bitja, ki lebdiijo v sanjski krajini.

Praznik morja / 38. izvedba Barkolane Slovenske posadke kot torpedi

Moralna zmaga na 38. jadralski dirki Barkolani pripada tokrat našemu veljaku Mitji Kosmini. Slovenski jadralca je bil sicer drugi na končni lestvici, prehi-

tel pa je novozelandsko jadrnico Maximus Alike, ki je bila večja od Kosminove Maksi Jena. Prvo mesto med 1.788 posadkami je po pričakovanju osvojila Alfa Romeo 2 krmarja

Nevilla Crichtona. Tako Alfa Romeo 2 kot Maximus sta startala na skrajnem

desnem koncu regatnega polja, medtem ko se je Maksi Jena odločila za svojo taktiko in izbrala sredinsko pot. Ta se je že v prvih miljah izkazala za pravilno odločitev, saj je Jena na začetku nekaj časa celo vodila, potem pa pri prvi oznaki obrnila kot druga za šest metrov daljšim Alfa Romeo 2 in pred drugim favoritom Maximom. V drugi

stranici je burja upadla in večja jadra Maximusa so Kosminovo jadrnico prehitela, a ne za

dolgo. Na zadnjem obratu je Jena ujela zaostanek in se ob obali v sunkih burje suvereno pripeljala do zgodovinskega drugega mesta. Veselje Mitje Kosmine in celotne slovensko-hrvaške posadke je bilo po prihodu na cilj nepopisno, kajti osem minut zaostanka za največjim regatnikom na svetu je prav gotovo svojevrstna zmaga, ki je velika Jena in še večji poraženec Maximus ne bosta zlahka pozabila. Barkolana je bila uspešna tudi

za druge slovenske jadrnice. Omeniti gre osvojitve absolutnega četrtega mesta jadrnice Esimit Evropa, ki je obenem tudi prvič v zgodovini zmagala v svoji kategoriji. Takoj za njo je na cilj priplul Izolčan Maurizio Benčić, ki je z AnyWay True ugnal tržaško Tutta Trieste ter osvojil drugo mesto v razredu maksi. Veliki Viharnik pa je osvojil absolutno osmo mesto in peto mesto med super maksiji.

IG

Tradicionalni izlet

Vrhovci v enajsti šoli pod mostom

Prosvetno društvo Vrh sv. Mihaela je tudi letos organiziralo že tradicionalni izlet po poteh slovenskih pesnikov in pisateljev. Letošnje literarno obarvano popotovanje po matični domovini, ki je bilo že enajsto po vrsti, je Vrhovce vodilo po poteh največjega slovenskega pisatelja, Ivana Cankarja. Vrhovci s Cankarjevo domačijo, klancem in enajsto šolo pod mostom je člane vrhovskega društva, prijatelje in vse izletnike sprejela z odprtimi rokami. Na izlet se je podalo lepo število otrok, ki so s prijateljskim vrvežem in razposajenostjo popestrili vzdušje. Pot do Vrhovce je bila tako karseda živah-

na. Pred začetkom strokovnega ogleda Cankarjeve Vrhovce so si izletniki nekoliko odpočili in se

okrepčali. Pred sabo so namreč imeli dolg in naporen dan. Vrhovce sta po pisateljevi rojstni

opusa. V cerkvi sv. Trojice so na

vasi vodili vodički Marija in Katarina. Udeleženci ekskurzije so se pri tem razdelili na dve skupini, stari in mladi, ki sta obiskali vsa najpomembnejša obeležja – spomine na najpomembnejšega slovenskega pisatelja. Izletniki so si tako ogledali Cankarjevo rojstno hišo, otrokom priljubljeno enajsto šolo pod mostom, cerkvo sv. Lenarta in cerkvo sv. Trojice, ki stoji nad znanim klancem. Vodički sta poleg tega po-

svoj račun prišli tudi mladinci PD Vrh sv. Mihaela. Med zidovi Cankarjeve cerkvice je namreč zadonela pristrčna in ubrana pesem mladih Vrhovcev in Vrhovk.

S tem so se izletniki poslovlili od Vrhovce in se napotili proti Bistri. Tam so si v popoldanskih urah ogledali Tehniški muzej Slovenije, ki hrani raznoliko zbirko vse opreme, ki je pomagala slovenskemu človeku pri tehničnem in tehnološkem napredku: od mlinov in kovačij do prevoznih sredstev, kot so bile najprej kočije in kasneje avtomobili. Popoldanski program se je sklenil s skupno družabnostjo: tombolo in srečolovom. Nagrad je bilo res veliko, tako da nihče se ni vrnil domov praznih rok.

Tudi vrnitev domov je bila zelo razgibana. Otroci so ob spremljavi Tatjanine kitare peli vso pot in se tako poslovlili od že tradicionalnega izleta po poteh slovenskih pisateljev in pesnikov.

AČ

Razmišljanje Čudežne roke

Sprehajalke po Krasu govori italijansko. Pogosto se dogaja, da medtem ko se spomladi sprehajalka z družino sprehaja po Krasu, se ustavi ob kaki lepi hiši in z nekoliko nekoarkno radovednostjo pogleda priimek na zvoncu zunanjih vrat. Razume, verjetno zaradi prisotnosti kake črke, ki je italijanska abeceda ne pozna, da tam živi slovenska družina. Ustavi se ob ograji, ki jo krasijo lepe vrtnice ali drugo cvetje, in oprezno, da bi je nihče ne videl, odtrga prav veliko cvetic. In res tega nihče ne opazi, ker, ko to počenja, je zelo previdna in poleg tega kak njen spremljevalec ima nalogo, da zažvižga, ko sliši ali vidi koga v bližini. "SLAVI MORITE TUTTI!" Na Kras pride druga sprehajalka in ta odtrga nekaj manj cvetja. "VERGOGNATEVI!" Nato pride na Kras tretja sprehajalka in odtrga vrtnice, ker vrtnice so res nekaj posebnega. "SIETE DIVERSI!" In tako naprej. Seveda gospodarji slovenskih kraških hiš, ki imajo vsi tako lepo cvetje na zunanji strani ograje, ničesar ne vidijo, ker je to storjeno zelo zelo previdno. Nekega dne pa opazijo, da na ograji, ki obdaja hišo, cvetja skoraj ni več.

ker mora pač biti tako. Roke gospodarjev slovenskih kraških hiš so delavne. Kljub temu da vsak ima samo dve roki. In če je srečen, na vsaki roki ima pet prstov, torej skupno deset. Bogastvo. Dobro vemo, da tudi človek, ki nima vsega tega bogastva, lahko marsikaj dela, če ima notranjo moč. Gospodarji slovenskih kraških hiš imajo notranjo moč, ki jim pomaga, da se ne čutijo preveč prizadete, za to, kar se jim je zgodilo. "Uničili so nam krasno cvetje, ki smo ga imeli, kaj naj storimo sedaj?" V trenutku ne misliš na

bogastvo, ki ga imaš. Prsti na rokah pa so jim dali tale odgovor: "Malo nas je, toda kaj pomeni to? Mi smo sposobni delati čudeže in to bomo tudi storili, seveda, če ste vi zato. Edinole to vam svetujemo: vaše solze naj bodo solze veselja, ne solze žalosti ter vaše trpljenje naj vam vliva v dušo pogum, ne pa jezo!"

Ko so njihovi prsti tako govorili, so gospodarji slovenskih kraških hiš bili prepričani, da imajo neko čarobno moč. Bili so prav ponosni nanje in storili so prav tako, kot so jim svetovali.

Elena Cerkvnič

ČLOVEK JE PRISTAL NA LUNI? DA, DA, NEDVOMNO...

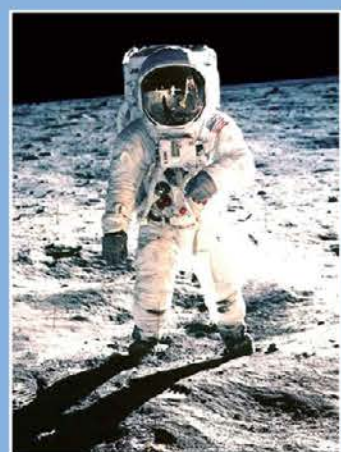
Ne, to ni George Clooney!

Dr. House (v Italiji ga predvaja postaja Italia 1 ob sredah zvečer - op.av.) je čudna pojava. Fizično pohabljen visoko specializirani zdravnik nikakor ni podoben Georgeu Clooneyju, ki je pacientke očaral s svojim moškim šarmom v nadaljevanju ER, prvem uspešnem televizijskem ambientiranem v operacijskih sobah in na hodnikih bolnišnice. Ne, dr. House ni lepotec, ki se pacientom (in predvsem pacientkam!!!) nasmilja in jim mežika.

Dr. House je fizično pohabljen, šepa na eno nogo. Pri gledalcu pa ne vzbuja niti pomilovanja, ker je antipatičen in nekoliko egocentričen. Vseeno pa je zelo privlačen. Zakaj? Producenti so pri zamišljanju njegove figure ustvarili zanimiv lik, ki funkcionira v vseh okoliščinah. Ustvarili so figuro, ki je sposobna ugajati okusom široke palete gledalcev. Ne gre samo za tiste gledalce, ki buljijo v ekran 24 ur dnevno, ampak tudi za tiste, ki so nekoliko zahtevnejši in ki v televizijski zgodbi iščejo vsebino. Dr. House torej ni namenjen samo ciljni publiki povprečnega reality šova. Je pa zato toliko bolj pronicljiv.

Dr. House bi odlično deloval v vsakem okolju že zaradi karak-

ternih značilnosti, ki so mu jih vdahnili avtorji nanaizanke. Obekli so ga v belo haljo in ga postavili v bolnišnico, lahko pa bi ga tudi preusmerili v odvetniško pisar-

no ali v kako preiskovalno policijsko postajo. Dr. House je figura, ki temelji na dveh spremenljivkah: profesionalni visoki specializiranosti in svojevrstni genialnosti na eni strani ter karakterialno čudaški naravi in osamljenosti na drugi. Genialnost in samotarstvo sta binom, ki ga zasledimo zelo pogosto. Človek s takimi značil-

nostmi je sicer res vse prej kot družaben in ljudem simpatičen, a je ob tem kljub vsemu zelo privlačen. Da ne bo pomote, dr. House ni figura samotarja, ki ne želi imeti nobenih stikov z ljudmi. V svojem oddelku načeljuje namreč zelo strokovni ekipi zdravnikov in zdravnic in je med njimi priljubljen. Dr. House je samotarski tip v drugačnem pomenu besede: gledalcu ni (skoraj) nikoli dano vedeti, kaj ta zdravnik čuti in kako se on postavlja v medsebojnih odnosih s kolegi in s pacienti. To je zakriti del osebnosti glavnega junaka, senčna plat zgodbe, ki jo želi spoznati vsak gledalec in ki si jo mora vsak gledalec interpretirati po svoje. Genialne zamisli, sad neizmernega znanja in nadarjenosti za zdravniški poklic, in ob tem gledalcu nejasna in nedefinirana osebnostna plat, ki na različne okoliščine reagira z nepredvidljivo različnimi obnašajskimi prameni. To je figura dr. Housa, ki je z vidika medsebojnih odnosov morda res odbijajoča in antipatična, a je za zunanje opazovalca (gledalca!!!) še kako intrigantna. Nadaljevanje je v nekaj vidikih celo psihoanalitska, predvsem v

dialogih med junakom in ostalimi igralci ter v junakovih monologih. Avtorji odpirajo nišo, skozi katero gledalci mislijo, da zrejo neposredno v osebnost dr. Houseja. Zanimiv trik pri podajanju in pripovedovanju osebnostnih konfliktov glavnega junaka.

Ob tem je treba poudariti še en vidik celotne zgodbe. Dr. House se strogo drži Hipokratove prisege in skuša na vse pretege rešiti življenje svojih pacientov. Dobra duša, torej. Hkrati pa zna biti ciničen in v svojih neposrednih posegih zelo sarkastičen (tudi v tem primeru gre za trik, kako privabiti in obdržati gledalca pred ekranom). V postavljanju diagnoz in razlaganju boleznih bolnikom samim je zelo plastičen in se ne poslužuje evfemizmov. S svojim početjem izvabi na dan primerno dozo črnega humorja, ki ga v drugih "politično korektnih" nanaizankah ne najdemo. Črni humor je prvi korak pri detabuiziranju občutljivih tematik boleznih in fizičnih težav (glavni junak šepa na eno nogo!), ki obremenjujejo paciente. Gre torej tudi za "nasvet", kako naj se človek nekoliko bolj sproščeno sooči z boleznijo.

Dr. House je v bistvu to!

Andrej Černič

Vremenska napoved ARPA-OSMER za Furlanijo - Julijsko krajino

SPLOŠNA SLIKA:

Nad našimi kraji še vztraja območje visokega zračnega pritiska. V petek bodo začeli pritekati hladnejši severovzhodni tokovi.

ČETRTEK, 12. oktobra 2006:

Pretežno jasno bo ali zmerno oblačno. Ponoči in zjutraj bo v dolinah nastal izrazit temperaturni obrat. Ponekod na Trbiškem bo lahko nastala megla. Med dnevom bo nadpovprečno toplo. Pihali bodo šibki krajevni vetrovi.

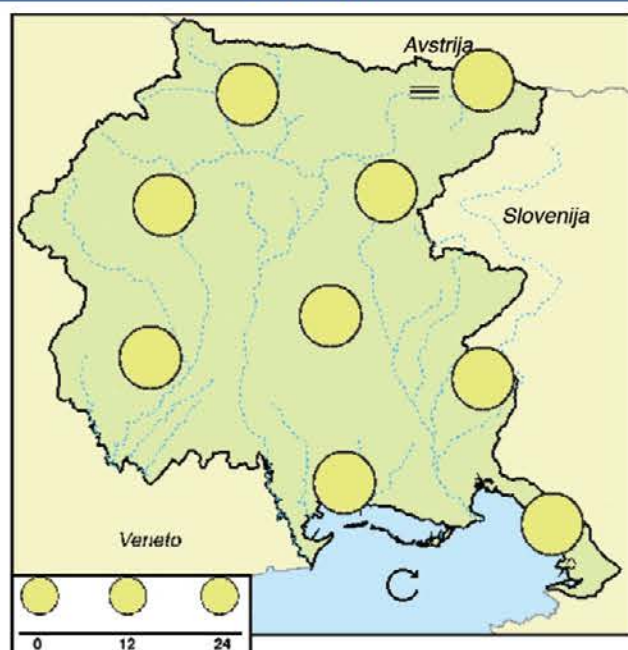
PETEK, 13. oktobra 2006:

Večinoma bo zmerno oblačno. Ob morju bo pihal okrepljen severovzhodni veter.

OBETI ZA KONEC TEDNA:

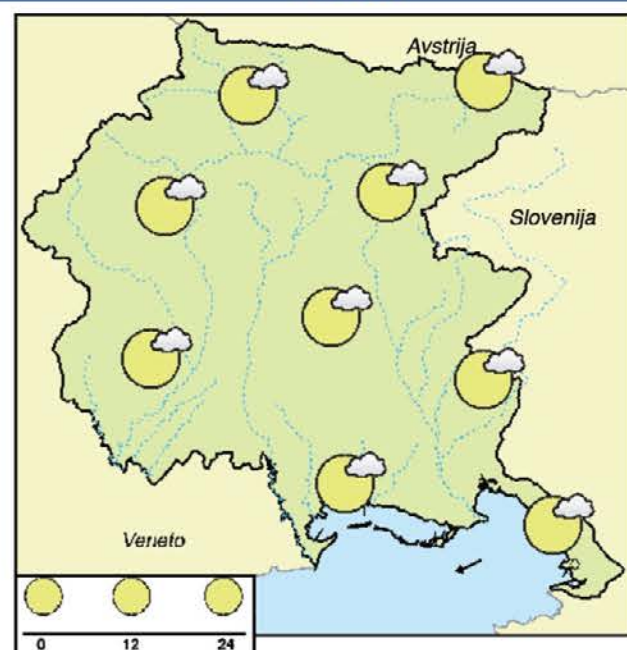
V soboto bo zmerno oblačno, nekaj več oblačnosti bo lahko na Trbiškem. Ob morju bo pihala močna burja. Ohladilo se bo.

ČETRTEK

	Nižina	Obala
Najnižja temperatura (°C)	7/10	15/17
Najvišja temperatura (°C)	22/24	20/22
Srednja temperatura na 1.000 m (°C)	15	
Srednja temperatura na 2.000 m (°C)	9	

PETEK

	Nižina	Obala
Najnižja temperatura (°C)	7/10	13/16
Najvišja temperatura (°C)	22/24	20/22
Srednja temperatura na 1.000 m (°C)	13	
Srednja temperatura na 2.000 m (°C)	7	

Vremenska napoved je - zaradi tehničnih rokov objave - pripravljena že v torek, zato je možna njena nadaljnja evolucija. Za bolj sveže podatke: www.meteo.fvg.it, slovensko@osmer.fvg.it, tel. 0432 934148 oziroma 348 7546981

